

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemstvo razen Amerike četrtletno 13 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

JNS bo sodelovala pri občinskih volitvah

Izvršni odbor Jugoslovenske nacionalne stranke je imel pred kratkim dvodnevno sejo. Verjetno je, da bo ta mesec sklican tudi ožji glavni odbor stranke, da bo vodstvo stranke prišlo v neposredne stike z zastopniki stranke iz vse države. Med tem se bodo po vseh banovinah sestali banovinski zbori. Prvi bo v nedeljo 9. t. m. v Ljubljani za Slovenijo. Meseca septembra bo najbrže veliko zborovanje v Kragujevcu.

Soglasni sklep izvršnega odbora je bil, da bo stranka sodelovala pri občinskih volitvah v vseh pokrajinah države.

O seji izvršnega odbora je bilo izdano naslednje sporočilo:

Izvršni odbor Jugoslovenske nacionalne stranke je imel 31. julija in 1. avgusta pod vodstvom predsednika stranke Petra Živkovića sejo, ki se je vršila ob sodelovanju vseh njegovih članov. Častni predsednik stranke Nikola Uzunović, ki ga ni v Beogradu, se je opravičil s pismom, v katerem je posebej poudaril, da so bila vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu izvršnega odbora, obravnavana v popolnem soglasju še na posvetovanjih, ki so se vršila nedavno v Soko banji med njim in predsednikom stranke Petrom Živkovićem, prvim podpredsednikom Jovanom Banjaninom in glavnim tajnikom dr. Albertom Kramerjem.

Sejo izvršnega odbora je otvoril predsednik stranke Peter Živković s programskim govorom, ki je bil sprejet od vseh prisotnih s popolnim odobravanjem. Govor je javnosti že znan. V smislu pooblastil, prenešenih od ožjega glavnega odbora na izvršni odbor, je izvršni odbor izvolil za blagajnika stranke Ilijo Mihajlovića, za člane finančnega odseka stranke pa Vaso Jovanovića, Ig. Stefanovića in dr. Slavka Sečerova. Izvršni odbor je razdelil tudi mandate za člane glavnega odbora po banovinah v smislu določb strankinih pravil.

Na osnovi poročila glavnega tajnika dr. Alberta Kramerja se je sprožil podroben razgovor o pereh političnih vprašanjih kakor tudi o delu stranke in o okrepitevi njenih vrst. Ta razprava, ki so vanjo posegali skoro vsi člani izvršnega odbora, je pokazala popolno skladnost v presojanju položaja v državi.

Enako je bilo tudi glede vseh vprašanj, ki so bila na dnevnem redu. Med drugim je izvršni odbor soglasno sklenil, da se senatorji in narodni poslanci, ki so člani stranke, naprosijo, da s posebnimi interpelacijami sprožijo v narodnem predstavništvu neka važna vprašanja nacionalno-političnega značaja. Izvršni odbor je razpravljal tudi o pereh gospodarskih in socialnih vprašanjih ter je sklenil, da bodo zastopniki stranke v narodnem predstavništvu zahtevali njihovo čimprejšnjo ureditev. Dalje je izvršni odbor sestavil načrt za prirejanje sestankov in posvetovanj v posameznih banovinah in za veliko zborovanje stranke v Šumadiji. Sklenjeno je bilo, da se začne izdajati tudi posebno glasilo stranke.

Naposled je izvršni odbor razpravljal o občinskih volitvah. Ker so bili občinski odbori izvoljeni za dobo treh let, je rok za razpis novih volitev v nekaterih banovinah že potekel. Dejstva, da je razpis rednih občinskih volitev v nekih banovinah v nasprotju z jasnimi zakonskimi določili že v zamudi si iz-

vršni odbor ne more drugače tolmačiti kakor kot posledico izjave, ki jo je dal g. notranji minister 25. marca v senatu: vlada pripravlja načrt zakona o izpremembi zakona o občinah tako, da se uvede tajno glasovanje. V pričakovanju tega je izvršni odbor pozval senatorje in narodne poslance, ki so člani stranke, da se zavzamejo za takojšnji sprejem tekega zakona v narodne mprestavništvo. Izvršni odbor je soglasno sklenil, da bo stranka živahno sodelovala pri občinskih volitvah in je v tem pogledu pripravil navodila za vse organizacije stranke.

Cene pšenici in turščici na svetovnem trgu naraščajo

Iz listov povzemamo, da se cene pšenice in turščice po svetu, zlasti v Zedinjenih državah, močno dvigajo. Vzrok je v znatno slabši svetovni letini pšenice, a tudi turščice bo malo. Po podatkih mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu bo pridelek pšenice v Evropi sicer le za tri odstotke manjši od lanskega, a zato bo izredno majhen v Zedinjenih državah in Kanadi. Zedinjene države, ki so stalno izvažale pšenico, je letos ne bodo imele dovolj za lastno potrebo.

Naša država je med tistimi redkimi deželami, ki bo prav letos imela znaten izvozni prebitek pšenice. Vse kaže, da z izvozom pšenice letos ne bo težav. Še boljše pa so nade na izvoz turščice, in to zlasti zaradi

majhnega presečka pridelka turščice v Argentini.

Zanimivo pa je, da cene turščice pri nas kljub temu popuščajo. To pač ne bo dolgo trajalo, ker se mora vpliv ameriškega dviga cen kmalu pokazati. Izražajo se domneve, da se bo cena turščice morda začasno dvignila celo čez pšenično ceno, kar bi imelo za posledico, da bi se izvažalo več turščice in bi se doma bolj rabila pšenica.

Slovenija ni žitorodna pokrajina, vendar pa naši večji kmetje običajno prodajo vsako leto razmerno precej turščice in tu in tam nekaj pšenice. Položaj kaže tako, da jim letos ne bo treba oddati tega blaga za vsako ceno. Ker ni denarja, je vsak stotak, ki ga pridobiš z boljšo ceno, zelo dobro došel.

Ugodna hmeljska kupčija se obeta

Nimamo še sicer cenitve letošnjega pridelka hmelja, vendar so se že pred tednj slišali glasovi, da letošnja množina ne bo dosegala lanske. Stanje nasadov v Nemčiji ni posebno zadovoljivo, zaradi česar se kaže na doslej mimem nemškem hmeljskem trgu oživiljenje.

Podobne so razmere v Franciji in zlasti v Ameriki, kjer so cene znatno poskočile. Tudi pri nas v Savinjski dolini pridelek zaradi deževnega vremena ne bo obilen. Zlasti pa bo majhen pridelek v žateškem okolišu v Češko-slovaški, kjer je pred dnevi toča zbil hmeljšča. Po časopisnih vesteh je toča vzela skoro 60 odstotkov pridelka, a kar bo ostalo, bo slabe barve. Vse to je vzrok, da trgovina pridno sega po skromnem ostanku lanskih hmeljskih zalog.

Ker se pitje piva po svetu spet stalno veča, zlasti v Ameriki, in ker zdaj ni pričakovati da bo hmeljski pridelek dosegal potrebo pivovarn, se obetajo primerne cene. Računa se, da se bo letos posebno povečal izvoz hmelja v Ameriko.

Upi na dobro hmeljsko kupčijo so torej veliki, zato pa naj tudi naš hmeljar stori zdaj vse, da bo imel dobro blago. Prav tako naj se tudi ne da begati od špekulantov, ki hočejo z lažnivimi vestmi pritiskati na cene. Vse kaže, da bomo v Savinjski dolini pride-

lahi zdravo, zeleno blago, kakršnega letos ne bo mnogo na svetovnem trgu. Dobro bi bilo, če bi hmelj pred obiranjem še enkrat poskropili z enodstotnim bakrenim apnom (ne z gailično brozgo, ki ni priporočljiva za kobule). Mislimo, da se pri takem položaju žrtve za to, da bi pridelali čim bolj zeleno blago, prav izplačajo.

Kako se moraš ravnati pri kopanju

Pri kopanju v tekoči vodi pazi na nastopno:

Nikdar se ne koplji, če ponoči nisi spal, če si živčno razburjen, če si pravkar obedoval ali če si se preveč utrudil! V zadnjih dveh primerih se smeš kopati po dveh urah.

Telo naj bo pred kopanjem pregreto; če si se močno ohladil ali če te mraz trese, se nikar ne koplji! Če si se nekoliko spotil; se smeš kopati; le preveliko potenje je škodljivo.

Po prihodu na kraj kopanja se odpočij nekoliko minut še oblečen; nato se sleci in pojdi takoj v vodo! Ne skakaj na glavo v vodo, ker je to škodljivo za sluh! Z gibanjem in plavanjem izkušaj telesno toploto

takoj dvigniti! Nauči se torej na vsak način plavanja!

Trajanje kopeli je odvisno od tople vode in od našega osebnega počutka. Slabotne osebe naj ne bodo v vodi več kakor pet do deset minut! Brž ko nastopi neprijeten občutek mraza, moramo takoj iz vode.

Če je vreme ugodno, se po kopeli še na kratko solnčimo. Slabotne osebe in, kadar ni solnca, sploh vsi se morajo takoj obleči, se dobro sprehoditi in delati globoke dihalne vaje.

Nikar ne pij alkoholnih pijač ne pred kopeljo in ne po njej!

Kdor ni utrjen, naj gre v tekočo vodo le tedaj, če je vreme toplo in brez vetra.

Kako živi in se šola naš mladi kralj

Londonski »Daily Mail« je nedavno objavil lep članek o Nj. Vel. kralju Petru II. hkratu z najnovejšo sliko jugoslovenskega vladarja. Iz članka povzemamo:

Mladi jugoslovenski vladar, ki je moral zaradi smrti svojega očeta prekiniti šolski pouk v Veliki Britaniji mnogo prej, kakor bi bil to sicer storil, ima na dvorcu na Dedinju vse možnosti rednega dijaškega življenja. Dobro ve, kaj se pravi podrejatj se strogi ubogljivosti nasproti svojim učiteljem, pripravati vsak večer šolske naloge, zabavati se na zraku in solncu. Ravnatelj in osem profesorjev, zbranih iz vseh krajev Jugoslavije skrbijo za šolski pouk in vzgojo mladega kralja. Pouk se vrši v mali hišici na dvorskem posestvu na Dedinju.

Kralj Peter se ravna po rednem šolskem pouku svojih vrstnikov. Trikrat tedensko ima tudi telovadno uro z enakimi starimi člani Sokola, ki je nacionalno združenje za pospeševanje telesne vzgoje. V okolici dvorca na Dedinju so zgradili kopališče na prostem kjer kralj plava in se posveča rednim športom. Pozimi se kralj tod drsa in igra s svojimi tovariši hokej na ledu. Kralj ljubi skoke čez ovire in je v tem izredno spreten. Prav tako odlično plava in igra vse igre z žogami.

Ker živi kraljevska rodbina poleti na dalmatinski obali in na Bledu, se lahko kralj Peter kopa na Jadranu ali v Blejskem jezeru.

Tudi list »Empire News«, ki izhaja v Man-

chestru, pričbuje prav posrečeno sliko kralja Petra II. in piše o mladem kralju med drugim:

Najmlajši vladar v Evropi, kralj Peter II., je stopil na prestol po smrti svojega očeta kralja Aleksandra. Med njegovo maloletnostjo vodi Jugoslavijo kraljevo namestništvo treh članov, med katerimi je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, sorodnik kentske vojvodke. Ker je mladi kralj zelo sposoben in resen, se že zdaj zanima za vse, kar se godi v Jugoslaviji in moči že zdaj vprašanja, kaj bi moral čez nekaj let sam reševati. Po poročilih z dvorca je mladi kralj opravil kotošnji šolski izpit z odličnim uspehom.

Politični pregled

V Evropi vlada splošno vznemirjenje zaradi

španske državljanske vojne, v kateri se sreča še ni odločilno obrnila na nobeno stran

Na obeh straneh napovedujejo, da morajo že prihodni dnevi prinesiti odločitev. Trenutno se ne more zanesljivo presoditi, ali bodo vladne čete kos uporniškim pod vodstvom generala Franca, ki je razpisal uponiško vojno posojilo. General Franco je v nekem razgovoru zatrjeval, da so on in njegovi tudi republikanci in da hočejo samo osvoboditi Španijo od vpliva Moskve, med tem pa je predsednik španskega državnega zbora Barrio imel v radiu govor, v katerem je izjavil, da bi zmagala vlada nikakor ne pomenila uvedbo komunizma v Španiji. Upornikom da gre le za to, da bi en socialni sloj za zmerom zagotovil predoravice proti splošni volji prebivalstva. Zahteval je tudi popolno nevtralnost drugih držav.

Iz Pariza poročajo,

da vladne čete že nekaj dni srdito bombardirajo Saragosso,

kjer so nastali veliki požari. Zavzetje tega mesta, ki je važno uponiško oporišče, bi bilo za vladne čete odločilne važnosti. Nasprotno pa uporniki obstreljujejo mesto Gijon. Iz španskega Maroka se še zmerom prevažajo uponiške čete v Španijo. Te dni je prispelo v Maroko 12 novih italijanskih letal in dve nemški. Letala so bila dana na razpolago generalu Francu Italija in Nemčija tudi sicer podpirata upornike

Odločno na strani španske vlade je poleg Rusije le

Francija, ki zahteva strogo nevtralnost, sicer bo tudi sama podpirala špansko levčarsko vlado.

Francija tudi zahteva preiskavo o pošiljanju orožja in letal v Španijo. Na francosko noto, ki predlaga izjavo o nevmešavanju v španske zadeve, bo, kakor poročajo iz Londona, angleška vlada ugodno odgovorila. Nemci pravijo, da ne nameravajo delati težkoč za začetek razgovorov glede nevtralnosti nasproti dogodkom v Španiji, če bo tudi Rusija upoštevala sklepe o nevtralnosti. Kaj namerava storiti Italija, še ni jasno. Italijansko časopisje poroča, da se bo Italija o tem prej sporazumela z Nemčijo.

Po vesteh angleških listov so se vršili zadnje dni

hudi boji okrog Adis Abebe,

ki je bila dolgo obkoljena. Ni znano, ali je neposredna okolica abesinske prestolnice že očiščena. Italijanska oblastva izjavljajo, da je italijanska vojska gospodar položaja. Na raznih krajih ceste med Desijem in Adis Abebo in v neposredni bližini prestolnice so močni abesinski oddelki pod poveljstvom dedžasa Abere napadli Italijane, a so bili odbiti.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: debelim volom 3.30 do 3.90, poldebilim 2.75 do 3.20, plemenskim bikom 2.80 do 3.50, za klanje 2.30 do 2.80, debelim kravam 2.25 do 3, kravam klobasaričam 1.75 do 2, molznim kravam 2 do 2.75, brejim kravam 2.80 do 3.20, mladi živini 3 do 3.50, teletom 3.50 do 4.50 Din

SVINJE. Na mariborskem sejmu so prodajali prasce, 5 do 6 tednov stare po 65 do 100, 7 do 9 tednov stare po 115 do 135, 3 do 4 mesece po 155 do 215, 5 do 7 mesecev po 225 do 320, 8 do 10 mesecev po 330 do 510, eno leto stare po 525 do 830 Din, a žive teže kilogram po 6 do 6.50 mrtve pa po 7.50 do 9.25 Din.

Po Merku M. J.:

Sreče pot je zveržena

(DALJE)

Kako se je bila veselila tega potovanja z Vrhovčevimi in kako žalostno se zdaj vse končava!

Alfonz edini je slišal, kako so zaškrtnala vrata, ko je Zora zapustila hišo. Toda šele čez nekaj časa mu je padlo na um, da je morda Zora stopila iz hiše. In res, tam daleč na cesti jo je opazil s kovčegom v roki. Bilo mu je takoj jasno, da je pobegnila. Že nekaj dni je bila hodila okrog vna potrta in mračna. Nekaj časa je tuhtal, kaj bi storil nato pa se je odločil, da pojde za njo. Hitro se je oblekel in napisal poslovično pismo za starše:

»Dragi starši, jaz sem postal na tem potovanju drug človek. Sramujem se, da pri svojih 21 letih nisem nič drugega kakor sin svojega očeta. Hočem biti samostojen in hočem delati. Zato se odpuvedujem temu zabavnemu potovanju po Gorenjski. Vam bom že javil, kjer se bom ustavil.«

Do vlaka, s katerim se je Zora odpeljala, je prišel Alfonz že prepozno. To pa ga ni motilo. Spomnil se je, kako mu je Zora pred dnevi dejala, da bi zelo rada obiskala teto v Celju. Tja je šla, je sklenil pri sebi, in v Celje se popeljem.

Imel je dovolj denarja s seboj in zavest, da s tem zneskom lahko dolgo časa shaja, ga je delala odločnega. V naprej se je veselil vloge,

ki jo bo igral nasproti plašnemu dekletu. Kot viteški zaščitnik jo bo povedel k njenim staršem v Ptuj in načrte o svoji bodočnosti ji bo razkril. Kmalu bo lahko nastopil kakšno dobro plačano službo.

Misli, ki so se mu porajale v glavi so postajale čedalje lepše in njegovim upi, da bo s takim svojim ravnanjem zbudil v Zori občudovanje, čedalje bolj goreči.

Ves nestrpen je čakal na vlak Dolgo časa je trajala vožnja do Ljubljane in potem iz Ljubljane do Celja. V Celju je vse pretaknil, da je naposled našel Zorino teto, toda Zora ni prišla k njej.

Torej se je odpeljala naravnost domov.

Zora pa je bila res v Celju. V hotelu je vzela sobo. Zaradi razburjenosti si ni upala k teti, kakor je sprva nameravala. Glava jo je bolela, da si je morala privezovati hladne obkladke. Silna bolečina je mučila njeno srce. Zdaj, ko je bila sama, se je začela kesati nobege. Zakaj ni še vsaj en dan ostala v njegovi bližini! Kot raj, iz katerega se je sama pregnala, se ji je zdaj zdela Kranjska gora, kamor se je odpeljal Dušan z Ido.

Nikdar več ga ne bo videla! Nikdar več ne bo slišala njegovih prisrčnih besed: »Moj dragi deklič!«

Ležala je gori v svoji samotni sobici, med tem ko je Alfonz dol v gostilniškem prostoru nestrpen čakal na vlak, ne vedoč, kako blizu je bila Zora. Ugibala in tuhtala je, kaj naj zdaj stori. Zvečer pa je sedla v mariborski vlak. Začela je misliti na povratek domov. Ko je bila nastopila službo pri Vrhovčevih, se sanjala, koliko si bo prihranila in s prihrankom kaj potrebnega kupila bratcem in

sestricam. Zdaj je vse minilo. Siromašna, kakor je odšla, se vrača zdaj in bo spet v bratrem staršem. Ali pa bodo starši razumeli, zakaj je morala zapustiti službo. Ona ga nevažnejšega, da se je zagledala v ženina druge, jim vendar ne bo mogla priznati.

Velika strahopetnost pred radovednimi vprašanji jo je zdajci začela. Mislija je, že bila, da bi na Pragerskem prestopila in se peljala domov Ptuj, a se je premislila in se peljala dalje v Maribor. Ko je sedela sama v kupa, je preštela svoj denar. Ostalo ji je le toliko, da se bo mogla še kratko časa skromno preživljati.

Ali bo lahko dobila v Mariboru kakšno službo? Morda tudi kot varuška, če ne bo kaj drugega. Samo da se bo sama preživljala, ker so njeni starši tako siromašni. Zazdelo se ji je najboljšje, da za enkrat nič ne piše domov in da šele potem, ko bo spet zaposlena, javi materi, kako žalostno se je končalo njeno potovanje z Vrhovčevimi.

Ker ni niti slutila, da se je Alfonz peljal za njo, ni mogla vedeti, kaj vse so govorili o njej.

Ko je v Mariboru najela sobico v skromnem hotelu, je bila njena prva not na borzo dela. Tam so ji seveda dali malo upana.

To so bili najžalostnejši dnevi v njenem mladem življenju. Vse dneve v Mariboru je preživela le z iskanjem zaposlitve. Zvečer pa je potem posedevala do smrti izmučena za mizico v svoji sobici.

Že četrty dan je zaman iskala službo. Ko se je zvečer utrujena vračala v hotel, jo je zasledoval mlad možki in jo hotel zvabiti s seboj. Ponoči potem je bilo spoda v gostilniških prostorih nemirno. Nekaj gostje so se začeli pripravati in nazadnje so se stepli. Bilo je

Sejmi

9. avgusta: Ljutomer, Rače pri Zidanem mostu, Žužemberk;
 10. avgusta: Brežice, Dob pri Domžalah, Gornja Radgona, Ig pri Ljubljani, Kamna gorica, Podčetrtek, Razkrižje, Rovte pri Logatcu, Slovenjgradec, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Svetina, Sv. Lovrenc (novomeški srez), Spodnja Polskava;
 11. avgusta: Kamnik;
 12. avgusta: Sv. Jurij ob južni železnici;
 13. avgusta: Turnišče;
 14. avgusta: Leskovec pri Krškem, Ptujška gora, Toplice pri Novem mestu, Vinica na Dolenjskem.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

1 nizozemski goldinar za 29.67 do 29.82 dinarjev;

1 nemško marko za 17.55 do 17.69 Din;

1 angleški funt šterling za 218.55 do 220.60 dinarjev;

1 ameriški dolar za 43.30 do 43.66 Din;

100 francoskih frankov za 287.71 do 289.15 dinarjev;

100 češkoslovaških kron za 180.47 do 181.58 dinarjev.

Vojna škoda se je trgovala po 364.50 do 365 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 83 Din. Avstrijski šilingi so bili po 8.65 Din, nemški klininški čeki po 13.70 Din, klininške nakaznice v lirah pa po 3.17 do 3.20 Din.

Drobne vesti

— **Milijon dinarjev za hmeljarje.** Privilegirana agrarna banka v Beogradu je na posredovanje narodnega poslanca g. Prekorška dovolila še nadaljnjih 500.000 Din sezonskega kredita Savinjski posojilnici v Zalcu za obiranje in sušenje hmelja.

— **Mlekarji in pridobnina.** Na zadevno vprašanje, ali so tudi mlekarji, ki samj pridobivajo mleko in ga prodajajo, podvrženi pridobnini, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal tole pojasnilo: Mlekarje proizvajalce je treba razlikovati v davčnem pogledu takole: 1. Mlekarji, ki od lastne živine (krav, ovc in koz) pridobivajo mleko, to živino redno na lastnem posestvu ali jo krmijo z lastno krmom, a ne kupujejo mleka od drugih proizvajalcev v svrhu nadaljnjega prodaje, se morajo smatrati za

kmetovalce živinorejce, ki niso dolžni plačevati pridobnine, ker plačujejo davek na zemljiške dohodke, 2. Mlekarji, ki ne goje živine v svrhu pridobivanja mleka, temveč jo kupujejo v tolikem številu, da zanjo na lastnih posestvih ne pridelaajo zadostne kreme in mora o krmu kupovati od drugih, in ki kupujejo po potrebi tudi mleko od drugih, niso kmetovalci živinorejci, temveč obrtniki, in morajo zato plačevati pridobnino in davek na poslovni promet.

— **Nakup pšenice in sena.** Dne 20. t. m. bo pri mariborskem garnizijskem intendantskem skladišču v Mariboru nabava pšenice za vojaštvo po komisijskem nakupu naravnost od pridelovalca. Od 20. julija dalje se nakupuje v intendantskem skladišču dravske divizijske oblasti v Ljublan' s. n. in od 5. t. m. dalje oves, slama in ječmen za potrebe vojaštva. Nakup se vrši naravnost od pridelovalca.

— **Za rejce koz.** Kozjerejci v Sloveniji, združeni v svojem društvu bodo imeli 16. in 17. t. m. troje gospodarskih prireditev v Mengšu v prostorih ge. Kraljeve Dne 16 t. m. ob 8. uri zjutraj bo otvoritev prve razstave koz dravske banovine ob enem pa otvoritev prvega kozjerejskega zborovanja z nastopnim dnevnim redom: Plemenska odbira in vzreja kozje »živine« (poročevalec g. Hladnik). »Zdravstvo in prva pomoč pri kozji živini« (poročevalec ž. vinozdravnik dr. Kočendo). »Organizacija-sredstvo za pospeševanje umne kozjereje« (poročevalec g. Inkret), predlogi in sčučnosti Ob 10. dopoldne bo ocenjevanje razstavljenih živali. Komisijo sestavljajo kmetijski strokovnjaki, žvinozdravnik in zastopniki kozjerejcev. Ob 18. bo razdelitev denarnih nagrad, naklonjenih od banke uprave. Razstavljalci bodo člani Kozjerejskega društva in morajo imeti razstavljen živali narančne rojstne in podatke o kontroli molže. Razstavljalci se lahko bele sanske in riave domače kozje, obe vrsti brez rogov. V ponedeljek 17. t. m. bo istotam prvi plemenski kozji sejem, kamor lahko pržene vsak kozjerejec svoje živali na prodaj. Otvoritev seima bo ob 9 zjutraj. Živali bodo tudi pregledane od pre. omenjene komisije in izbrane kupljene v plemenske svrhe. Zanimanec za nakup plemenskih koz je okoli 160.

— **Živina je najvažnejši predmet našega izvoza.** V prvi polovici tekočega leta smo izvozili za blizu 640 milijonov dinarjev živine in živinskih izdelkov, kar je 39 odstotkov od vrednosti našega celotnega izvoza.

Lansko leto smo v istem času izvozili za 449 milijonov ali blizu 26 odstotkov celotne vrednosti izvoza. Kot drugi predmet v našem izvozu pride les. Tega smo izvozili v prvi polovici letošnjega leta za 254 milijonov, kar predstavlja blizu 16 odstotkov. Lani v istem času smo izvozili za 292 milijonov dinarjev lesa ali za blizu 22 odstotkov.

DOPISI

GORNJE PIRNICE. Odkar se je ustanovila Električna zadruga z načelnikom g. Ivanom Rakom, se je življenje pri nas v marsičem spremenilo. Skoro vsi posestniki imajo že električno luč in mnogi tudi motorje za pogon. Celotno za javno razsvetljavo je poskrbljeno da lahko brez skrbi hodijo ali voziš ponoči. Električna vleče tudi Ljubljanske, da si postavljajo lepe hišice in vile po prijaznih solnčnih obronkih ob cestah in gričih. Kamnolomi v Vikrečah in ob Savi pridno ropotajo s svojimi motorji. Podjetje Dedek, ki gradi mednansko cesto, prevaža s pomočjo električnih strojev gradivo iz Save in kamnoloma v Straži.— Tudi o vodovodu se je že mnogo govorilo. Bile so že razne komisije, ki so pregledovale ozemlje in izvirke vod, a je zdaj vse zadremalo. Vodovod je za tukajšnje visi zelo potreben, zato naj se za početo delo nadaljuje. Zdravstvena komisija se je prepričala, da imajo tukajšnji kraji zelo slabo pitno vodo, ki je že povzročila tifus. Dolžnost občinskih mož je, da zadevo spravijo z mrtve točke.— Tukajšnje prosvetno društvo se prav pridno pripravlja na pevski koncert, ki bo v nedeljo 9. t. m. na dvorišču g. Jožefa Petača. Da bo koncert še lepše uspel, bošta sodelovala tudi moška pevska zborna iz Tacna in Preske. Ljubitelji petja gotovo ne bodo prezrli tega koncerta, ki bo prvi, odkar obstoja Prosvetno društvo v Gornjih Pirničah. Tudi za mladino bo preskrbljeno, posebno za tiste, ki so lahkih in poskočnih nog.

MALA NEDELJA. Sokolska četa pripravila je za 23. t. m. za proslavo 60letnice prosvetnega dela v Mali Nedelji uprizoritev narodne igre »Deseti brat« v Sornikovi priredbi za predstave pod milim nebom. Nekaj let opu-

ričan je vse križem. Ko so se pranci umirili, se je začela pripravljati nevihta. Kmalu se je vtila ploha in grmeti in treskati je začelo. Zora ni mogla spati, zato je vstala se oblekla in začela pisati pismo materi. Ves pogum jo je zapustil. Njeni prerazdraženi živci so ji ustvarili občutek strahu, ki ga ni mogla premagati. Kakor otrok se je zatekla k najzvestejšemu srcu, ki ga je poznala na svetu, in mu potožila vse svoje neumne misli in ga prosila za svet.

Nesla je pismo takoj na pošto, da se je še ponoči odpeljala naprej. Druga dne dopoldne je že prispel od doma brzoiav: »Pridi takoj!«

Kakor rešena iz smrtno nevarnosti se je z lahkim srcem peljala domov.

Oči, ki so jo vse bo prenesla, samo da bo konec te njene strašne samotnosti, samo da bo med svojimi doma.

Domov, domov! Zmerom spet je slišala to sladko besedo iz vlakovega ropotanja.

Bilo je ponoči, ko se je pripeljala na ptujsko postajo. Ali jo čakajo?

Plašno je pogledala skozi okno. Tam je stala skupina ljudi, mahajočih z robcem. Mahala deklica je tekla naprej — njena sestra. Pozdravljanje je torej veljalo njej. O, kako so vsi dobri! Oči so se ji zasolile od sreče! Niso je torej zavrgli. Celotno veselje so njene prihode!

Skoro kar planila je iz kupeja.

Potem pa je obstala kakor pribita in se ni mogla ganiti z mesta. Veliki mož, ki je z materjo hitel njej nasproti, je bil — Dušan.

In med tem ko je še kakor v sanjah strmela pred sebe, sta jo pograbila dve močni roki

in jo dvignili v zrak, a zraven ji je na uho zašepetal prijazen glas:

»Moja Zorica, moji dragi deklič!«

Mati jo je poljubila na usta. Oče ji je stresel roko, bratci in sestre na so poskakovali veseli in zadovoljni okrog nje. Roka, ki je njeno roko krepko stisnila, jo je potegnila naprej. Ni vedela, kaj bi storila. Potem je sedela na vozu, a ni imela občutka, da se je peljala po znanih cestah rojstnega mesta, temveč se ji je vse zdelo kakor v sanjah.

»Ah, koliko strahu smo prestali, je rekel Dušan, ki ni mogel obrniti oči od nje. »Ko je Alfonz Vrhovec iz Celja brzoiavil svojim staršem, da vas ni nikjer in da se vam je morala zgoditi nesreča, sem se v četrti uri odpeljal, da vas poiščem!«

Alfonz? Kako je prišel v Celje? Kaj je vedel o njej? Kri ji je vrela v žilah. Razumeš ni niti besede.

»In kako smo se mi bali!« je pripovedovala mati, »ko je prispel k nam tui gospod in vprašal, ali ni Zora doma. Gospod Vozlič je brzoiavil na vse strani. Kako si nas mogla pustiti tako brez vsakega obvestila!«

»Ko je prišlo tvoje pismo, je gospod Vozlič od veselja plesal z menoj po sobi,« je izdala sestra Vera.

Zora je samo gledala zdaj enega, zdaj drugega. Ničesar ni mogla razumeti, ničesar misliti. Vedela je samo, da sedi njej nasproti Dušan in da se bo zdaj, zdaj zbudila iz smu.

Ko je voz obstal in ie spet videla staro domačo hišo in stopila v staro, preprosto stanovanje, je prišla mater za roke in prosila: »Pojasni mi, povej mi...«

Toda dobra mati je pokazala na Dušana.

»Gospod Vozlič ti bo pač sam hotel povedati, kaj se je zgodilo.«

In mladi mož jo je potegnil v tih kotiček in ji šepetal s prijaznim glasom v uho, kako jo je rad videl že od vsega začetka, kako je potem v bojazni zanjo šele razumel vso resnost vso globino svoje ljubezni. Kake muke je nazadnje trpel, dokler ni dospelo pismo iz Maribora in v njem sladko sporočilo, da mu je tudi ona naklonjena.

Zora je samo prikimovala strmel pred sebe in poizkušala priti k pravi zavesti. Tedaj pa jo je zdajci minilo smehlanje. Prestrašena se je z roko podrgnila po čelu. Sai je vedela, da se mora zbuditi.

»A vaš oče!« je p'ašno vzklikn'la.

»Moj oče ve za moj sklep. Pisal sem mu in mu povedal, da imam Lubkega, ubožnega dekliča rad. Vem, da ne morem računati na njegovo privoljenje in sem zato sklenil stopiti v službo v neki veliki trgovini. To službo dobim, kadar hočem. Sem dober trgovec, Zora! Ali mi zdaj verjameš? Ali bo že izginil blesk obupa iz tvojih ljubeznivih oči?«

Zora je še zmerom strmela v njegov obraz. »Dušan, ne morem verjeti v toliko srečo, ne morem, Dušan...«

Toda Dušan je prišel njeno glavico in posikal njena usta ter jih poljuboval, dokler ni videl v njenih potezah, da verjame v srečo.

***

Dušan je dobil službo v Ljublan' in pozno jeseni se je poročil z Zoro. Alfonz jima je v pismu čestital, a njegove besede so bile žalostne. Od doma iz Maribora ni prejel Dušan niti vrstice.

ščena sokolska tombola bo letos na angelško nedeljo 6. septembra s posebno lepimi dobitki.

VERZEJ. Novi most se gradi na cesti od Verzeja do Mure, ki bo potreben zaradi tega, da bo imela voda lažji tek, ki ga zdaj ni imela zaradi premajhnih kanalov. Zda bodo nevarnosti poplav manjše.

ZAGORJE. (Pogreb ponesrečenega rudarja). Te dni se je vršil pogreb ponesrečenega rudarja Lojzeta Gasiorja ob veliki udeležbi občinstva in tovarišev rudarjev. V sprevedu smo opazili med drugimi obratovodjo g. inž. Mastnaka z nadpaznikom g. Vodlanom in nameščence kotredeškega obrata. Da je bil pokojnik priljubljen je zlasti pričalo veliko število vencev, ki so jih darovali pokojniku njegovi prijatelji in razne organizacije. V sprevedu je igrala rudniška godba žalostniške, a združeni pevci tovariši so mu zapeli pred hišo žalosti in na pokopališču. Pri odprtju grobu se je poslovil od žrtve dela tovariš g. Slamnik in orisal trpljenje rudarjev, ki vršijo naporno delo v stalni nevarnosti za življenje. Pokojniku bodi lahka zemlja!

Domače novosti

* **Angleški kralj Edvard pride na naš Jadran.** Angleški kralj Edvard VIII. je sklenil, da namesto na Francosko odpotuje z jahto v vzhodni del Sredozemskega morja in na Jadransko morje. Njegovo potovanje bo trajalo več tednov. Obiskal bo tudi dalmatinsko obalo in si zlasti ogledal Dubrovnik. Jahto bosta spremljala dva angleška rušilca.

* **Poset izseljencev iz Francije.** Z brzim vlakom preko Jesenic je 4. t. m. prispelo v domovino nad 120 naših izseljencev iz vzhodne Francije. Izseljeniško skupino vodita duhovnika g. Grims iz Merlebacha in g. Švelc iz Aumetza. Prvi prisrčen sprejem naših izseljencev, ki so prispeli na obisk v domače kraje po večini z družinami je bil zjutraj na Jesenicah. Tam jih je na postaji pozdravil župnik g. Kastelic, ki deluje med našimi rojaki v Argentini in ki se mudi trenutno na dopustu pri svojem bratu, jeseniškem župniku. V pozdrav je izseljencem zapej tudi je seniški mešani pevski zbor. Posamezni izseljeniki so izstopili na postajah v Kranju in

Lescah, večina pa je izstopila na ljubljanski glavni postaji, kjer so jih pričakovali številni sorodniki. Pri sprejemu naših rojakov iz Francije je zastopal bansko upravo ravnatelj izseljenskega urada g. Fink, navzočen pa je bil tudi zastopnik Rafaelove družbe g. Premrou. Rojaki ostanejo doma do 24. t. m., nato pa se spet vrnejo v Francijo.

* **Sprejmejo se v letalsko podoficirsko šolo** mladeniči, stari od 17 do 21 let, v strokovno mornariško od 16 do 19 in v strojno mornariško od 15 in pol do 18 in pol leta starosti. Pojasnila se dobijo od 8. do 12.30 pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Majstrova ulica 14. Priložiti je za odgovor znamko za 3 Din.

* **Mezdno gibanje rudarjev Trboveljske premogokopne družbe.** Vsa tri glavna delavska društva v katerih so včlanjeni rudarji trboveljskih premogovnikov so poslala Trboveljski premogokopni družbi dopis, s katerim odpuvedujejo zdaj veljavno kolektivno pogodbo, odpoved velja s 1. t. m. za trimesečno dobo, torej za 1. november. Kdaj se bodo začela pogajanja za novo kolektivno pogodbo, se še ne ve. Narodno strokovna zveza. Jugoslovanska strokovna zveza in Zveza rudarjev Jugoslavije so se takoj lotili sestavljanja predlogov, ki jih bodo delavci stavili pri pogajanjih za novo kolektivno pogodbo. Skušali bodo doseči zlasti to, da bi bili rudarji bolje zaposleni in tudi bolje plačani.

* **Zbor bivših veleizdajalcev.** Letos na Vidov dan je bil v Subotici prvi sestanek bivših avstro-ogrskih veleizdajalcev. Na njem je bilo sklenjeno, da je treba otepi pozabljenju imena vseh onih, ki jih je Avstrija preganjala kot veleizdajalce, zbrati in ohraniti vse gradivo, nanašajoče se na osvobojenje in uedinjenje našega naroda, da bi se pozneje ne potvorila zgodovina. Pripravlja se zbor bivših veleizdajalcev, ki naj bi bil sklican še letos.

* **Nedeljski povratni listki.** Glede na notico o nedeljskih povratnih vozniških listkih ki je bila zadnje dni objavljena v dnevnikih, opozarjamo občinstvo, da se bodo po najnovejših določbah glavne železniške direkcije ti listki izdajali tudi ob praznikih, vendar pa tako, da bodo veljali samo za izletniške vake in seve, samo na progah, kjer vozijo izletniški vlaki.

* **Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu** se začne novo leto celoletne

šole 15. septembra. Sprejme se 30 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Najpozneje do 15. t. m. Prošnja je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezno izjavo staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki se potegujejo za banovinsko ali kako drugo štipendijo, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrne zavodu sprejeto podporo. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto. Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina znaša od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko nižnjo mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taki prosilci naj prošnjo za podporo še pristojni kmetijski sreski odbor in naj predložijo prošnjo za sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkratu preišče njih zdravstveno stanje šolski zdravnik.

* **Novo zdravljenje živčnih bolezni.** Pred dvema letoma je zdravnik za živčne bolezni dr. Ljubomir Nedeljković objavil članek o novem zdravilu acetilholinu. Po uporabi v 19 primerih različnih živčnih obolenj je ugotovil, da se acetilholin lahko uporablja pri najhujših oblikah obolenja na živčevju. Švicarska tvrdka Roche je zdaj po svetu razposlala izvleček iz dr. Nedeljkovičevega članka. Prevedla ga je na vse jezike in ga razposlala zdravnikom po vsem svetu. Prišel je tudi na Japonsko.

* **Naposled bo tudi pri nas odpravljena napitnina.** Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je pripravilo osnutek uredbe o kvalifikacijah, nagradah in jamčevinah v go-

Čeprav je bilo stanovanje mladega para preprosto, torej vse skromnejše, kakor ga je bil doslej vajen, ga to ni bolelo. Srečna sta bila oba. Le to je Dušana peklo, da se njegov oče ne more sprizniti z njegovo izvoljenko.

Kar groza pa ga je spreletela, ko je nekega dne srečal direktorja Grmovnika in njegovo ženo Ido, prej njemu namenjeno nevesto. Zda poleg Zore je šele prav razumel, kako nesrečen bi bil z Ido, telesom brez duše in srca, a oblečenim v svilu in okrašenim z zlatom in dragimi kamni.

Prišlo je poletje. Nekega dne je pozvonil pri vratih Vozličevega stanovanja nepričakovano starejši moški. Zora je bila sama doma. Prvi pogled na visokega moža s strogimi potezami in belimi lasmi ji je povedal; to je Dušanov oče. S plašno prijaznostjo ga je prosila naj sede. Stari Vozlič jo je dolgo časa molče ogledoval, tako da je bila vsa v zadregi.

Zora je zdaj v srečnem zakonu še bolj vzcvetela. Njena lepota je bila mehka, skoro otroška, in prav takšna lepota naleti na rajši na odnevi v moških srcih.

»Vi ste torej tista mala ženica, ki je zakrivila, da se mi je sicer ubogljivi sin odločno uprl.« je rekel z mnogo prijaznejšim glasom, kakor ga je pričakovala.

»O, ničesar — nisem storila! Nasprotno — bala sem se...« je jecjala Zora.

»O, vidim, vidim, da vi niste sposobni za spletke, drago dete,« se je nasmehnil in ji dobrohotno stisnil roko.

Pogledal je okrog po stanovanju, ki je napravljalo v solčni svetlobi in s cvetjem na oknih prav prijeten vtisk.

»To pa se res vidi kakor prava sreča,« je

rekel napol presenečen, napol razmišljen, in oči mlade žene so zatrievale: »Sreča, velika sreča, večje ni na svetu!«

»Dušan prihaja,« je vzkliknila Zora, ko so se oglašali koraki na hodniku pred stanovanjem. Stari gospod pa je položil prst na usta.

»Samo tiho! Hočem ga presenetiti!«

V bližnji sobi je bil stari Vozlič priča, s kako nežnostjo je Dušan pozdravil svojo lepo ženo, kako zadovoljen je sedel k preprostem kosilu.

Ko je potem Dušan vzkliknil: »Kaj pa je, da se kar treses?« je vstopil oče.

»No, kakor vidim, Dušan, si se naučil živeti tudi brez mene!« je rekel napol v šali, da bi zakril svoje ginjenje.

Ko so bile pozdravne besede pri kraju in si je stari veletrgovec prizadeval, ustvariti spet prijazno domačnostno razpoloženje s tem, da je sedel k mizi in z njo obedel, je dejal z blagohotnim pogledom na Zoro:

»Ne smete me imeti za takega samosilnika, drago dete. Prav za prav mi je bilo všeč, da se je Dušan postavil na lastne noge in izvršil, kar si je vbil v glavo. Bil mi je prej zmerom premehak, premalo mož. Zato sem smatral, da je bila zanj prav dobra šola, če si je enkrat moral sam služiti kruh. Zda pa mi je še šole dovolj. Doma v hiši hočem gledati srečo in takšne mlade oči, kakršne so tele tukaj!«

In pobožal je svojo staho nežno po vročih licih.

»Moj dragi deklič!« je rekel Dušan zvečer svoji ženi, ko sta bila spet sama, »preden te povedem domov v Maribor, pojdeva še v Bohinj — prav v tiste kraje, v katerih sva se takrat seznanila. Ali se še spominjaš, kako

brezumno sem te poljuboval takrat na stopnicah, ker sem te imel za Ido. Prva si bila ti, ne Ida!«

Zora ni ničesar odgovorila, samo nagnila je glavo na Dušanove prsi in od sreče tiho ihtela.

K o n e c.

IZ AMERISKE KAVARNE

V zakotni kavarni v Chicagu sedita dva tolovaja in mečeta karte. Prvi pravi: »Imam dva asa.«

Drugi pravi: »Imam dva nabita revolverja.« Prvi: »Ze dobro, potem si dobil.«

PRETEKLI ČAS

Učiteljica: »No, Jurček, če pravim, lepa sem, kateri čas je to?«

Učenec: »Pretekli.«

IZGUBLJEN PES

Gospod je izgubil zelo dragocenega psa in je objavil oglas, da plača 4000 dinarjev tistemu, ki bi našel njegovega psa. Ker se drugega dne ni še nihče javil, je stopil k telefonu:

»Halo, rad bi govoril z vodjo oglasnega oddelka.«

»Je odšel,« je odgovoril sluga.

»Dobro, pa mi dajte njegovega namestnika.«

»Tudi njega ni v pisarni.«

»Daite mi torej urednika.«

»Tudi on je šel.«

»Kaj vsi so šli?« se je razjezil gospod.

»Da, prosim vsi so šli iskat vašega psa.« je menil sluga.

stinskih podjetjih zaposlenega pomožnega osebja. Po novi uredbi bodo smela gostinska podjetja v letoviščarskih krajih in večjih mestih zaposliti za pomožno osebje, ki prihaja v neposredni stik z gosti, samo kvalificirane moči. Napitnina bo odpravljena, namesto nje se bo pa zaračunavalo gostom 10%. Razen tega bodo morali delodajalci dati uslužbenecem tudi primerne plače, v penzionih stanovanjih in hrano, v hotelih stanovanje, v restavracijah hrano, v kavarnah pa ustrezno vrednost za hrano v gotovini.

* Moderniziranje ceste od Maribora proti St. Ilju. Nedavno je poslovala v St. Ilju in v Koških pri Mariboru uradna komisija zaradi ureditve raznih tehničnih vprašanj pri moderniziranju ceste od Maribora proti St. Ilju do meje. Treba bo namreč omiliti vrsto ovinkov in v to svrhu razlastiti potrebno zemljo. Tudi v Koških bodo morali za to razlastiti eno parcelo, ki je še last Južne železnice. Komisija je vsa vprašanja v teku dvodnevnega obhoda sporazumno rešila ob navzočnosti zastopnikov banske uprave, direkcije železnice, lastnikov prizadetih posestev in sodnih cenilcev. Člani komisije so mogli pri tem ponovno ugotoviti, da je ta del državne ceste v obupnem stanju, čeprav je največje tujkoprometne in narodno gospodarske važnosti. Posebno mučno je bilo primerjanje naše ceste ob meji z avstrijsko državno cesto od naše meje naprej.

* Za upokojeence. Finančni minister je izdal sklep, naj se upokojeencem, ki se upokoje po končanih polnih letih službe, kakor tudi njihovim rodbinam za primer njihove smrti izplačajo stroški za selitev iz kraja upokojitve v kraj stalnega prebivanja iz denarja, ki je v proračunu določen posebej v vsakem posameznem resorju za izplačevanje selitvenih stroškov pri premestitvah po službeni potrebi.

* Ogromno škodo povzročajo živalske kužne bolezni. Osrednji živinozdravniško-bakteriološki zavod v Beogradu pod vodstvom dr. Iva Kende je ustanova kmetijskega ministrstva. Zavod deluje že deset let na zatiranju živalskih kužnih bolezni, ki povzročajo našim kmetovalcem ogromno škodo. Ta škoda znaša na leto nad eno milijardo dinarjev.

* Okrog 120 železniških delavcev na brezplačnem dopustu. Signalni odsek direkcije državnih železnic, ki zaposluje do 120 delavcev, je poslal vsem tem nameščencem obvesti-

lo, da je direkcija primorana poslati 1. avgusta vse pri odseku zaposlene delavce na dvomesečni brezplačni dopust, ker nima generalna direkcija državnih železnic v Beogradu za nje za ta dva meseca denarja. S tem je prizadetih z delavci še najmanj nad 500 družinskih članov, ki bodo vsj skupaj trpeli v tem času veliko pomanjkanje.

* Vročino imamo po vsej Jugoslaviji, toda najhujše je v Hercegovini, zlasti v mostarski kotlini. V Mostaru so nedavno zabeležili opoldne 42 stopinj Celzija v senci.

* Orijaški utrinek. Pteuzagaj, jarek zvečer okrog 21. ure so mnogi v Ljubljani in okoliči opazovali na nebu izredno zanimiv pojav. V smeri od severovzhoda proti jugozapadu se je na zenitu pognala kakor močan izstrelak svetlo goreči bakli podobna luč, ki je zapuščala za seboj dolg plinast goreč rep, ki je svetlo žarel še potem, ko mu je glava že ug. snila.

* Mlado dekle tehta 226 kg. V Rekovcu blizu Jagodine živi Saveta Angjeličeva, ki šteje 26 let in tehta 226 kg. Čeprav živi s svojo materjo in dvema bratoma v zelo hudih razmerah, se je tako zredila, da komaj pride skozi vrata. Sosedje jo že celih 12 let niso videli, ker ne more hoditi. Noge se ji namreč šibe pod toliko težo.

* Preiskava v kotredeškem rovu. Zaradi nesreče z jamskim plinom, ki je zahteval smrtno žrtev v 36-letnem oženjenem rudarju Lojzetu Gasiorju, je p. v Zagorje rudarski svetnik g. Kubias, ljubljane in izvršil preiskavo. Jamski paznik Anton Krauskopf, ki je ponoči pred usodnim dnevom z rudarjem Alojzom Zagorcem pregledal vse jaške in etaže, je izpovedal, da je ugotovil nevarnost uhajajočega plina. To je zapisal v službeno knjigo in so tako bili delavci opozorjeni na nevarnost, preden so šli v kotredeški rov. Svetovalo se jim je tudi, naj vzamejo s seboj v rov maske proti plinomu. Vendar tega niso storili, kar je imelo potem žalostne posledice. Če bi prej odprli ventil in počakali pol ure, bi tudi bila nesreča preprečena. Plina je zmerom nekaj v rovu, kar se skoraj ne občuti; ker pa je štiri dni pred nesrečo delo počivalo, se je nabralo v rovu toliko strupenega plina, da je postal nevaren. Krivda, da so nesreče v rudnikih razmeroma pogoste, je tudi v tem, da izkuša v teh hudih časih vsak rudar iz bojazni pred odpustitvijo predpostavljene čim bolj zadovoljiti, zaradi česar premalo pazi na svojo varnost.

* Iz vodnega letala so ubili morskoga psa. Poveljstvo mornariškega letalstva v Divuljah je bilo te dni obveščeno, da so se v Kaštelanskem zalivu pojavili trije morski psi. Takoj se je dvignilo vodno letalo z dvema strojnicama in je začelo po zalivu iskati morske pse. Kmalu jih je našlo, ker so vzemirjali gladino, in letalec je začel streljati s strojnico. Eden je bil kmalu mrtev, druga dva pa sta pobegnila iz zaliva.

* Smrtna žrtev volčjih jagod. V Ploderšnici v Slov. goricah je zadel tamkajšnji Lorberjevo družino velika nesreča. Domača sinova 15letni Leopold in 10letni Stanko sta jedla volčje jagode in se zastrupila. Uboga fanta sta umrla.

* Tri so še rešili, četrti pa je umrl. Ko so šli te dni zjutraj rudarji v Zagorju po štiridnevem praznovanju spet na delo, so se pripetila v kotredeškem rovu strašna nesreča. V dneh praznovanja jama ni bila prezračena in se je v rovu nabralo mnogo plinov, tako da je bilo zaradi pomanjkanja kisika nemogoče vztrajati v rovu. Prvi rudar, ki je šel v rov, bi bil moral vzeti s seboj poseben aparat, česar pa najbrže ni storil. Ko je prišel na mesto, ki je bilo napolnjeno s strupenimi plinom, prvi rudar Gasior Alojzij, je takoj zasluhlj nevarnost in opozoril nanjo tovariša Strmljana Ivana in Krečana Jožeta. Nato si je Gasior zavezal s straico usta in šel v vpadnik odpirat ventilacijo. Na sredi poti nazaj se je zgrudil in obležal. Ker ni dajal nikakega glasu od sebe, sta mu prišla na pomoč njegova tovariša. Tudi Krečan je omahnil ter ostal v vpadniku, Strmljan pa se je privlekel do praga in poklical na pomoč. Ko je njegove klice slišal rudar Grabnar Anton, je hotel teči po tovariše, toda tudi njega je dolete/a ista usoda. Kmalu za tem je prišlo na kraj nesreče reševalno moštvo z maskami in odneslo vse štiri omamljene rudarje iz rova. Razen Gasiorja so vsi na svežem zraku prišli k zavesti. Gasior, ki je ležal najdalje v vpadniku, je bil že mrtev. Ob številnem spremstvu rudarjev in njihovih žen so nesrečnega Gasiorja prinesli na njegov dom in ga položili na mrtvaški odtel. Pokojni je štel 36 let in zapuščal ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

* Ogenj. Ani Černejevi v Framu je upepelil ogenj gospodarsko poslopje s hlevi vred. Černejeva je bila zavarovana.

* Naplavljeno žensko truplo. Drava je naplavila pri Janževem vrhu v Podvelki truplo neznane ženske. Utopljenka je stara 25 do

Soteščan.

Pod nesrečno zvezdo 5

Janez pa se je domislil nečesa drugega. »Pri vas ste založeni z denarjem. Morda bi mi posodil toliko, da bi odrinil očeta in poravnal prepisnino?«

»Posojlo bi že dobil, saj radi posojamo. Toda sosedje bi se norčevali, da se ženiš z izposojenim denarjem.«

»Komu pa je treba praviti?« se je branil sramote.

»Vidim, da nisi vajen posojati in ne jemati na posodo...«

Janez je stal ponižan pred tovarišem.

»Vidiš, toliko denarja ne posodi nihče brez priče. Posojilnice zahtevajo vknjižbo ali poroštvo.«

»Vem, vem.«

»Če bi vedel za kak dober pripomoček, bi ti ga priporočil. Tako pa res ni drugega izhoda kakor...«

»Peter, meni je hudo...« se je zvičal ob misli na skopuha. »Rajši bi šel ne vem kam... Moja vest se upira takemu dejanju...«

»Nič ne bo hudoga, mu je dal poguma. »Opravila bova gladko, kakor bi šla na zabavo. Na naju ne bo padla nobena senca. Nihče ne bo slutil, da sva roparja in tatova.«

»Ropar, tat! Fej!« sta se mu studili ti besedi.

»Kar potrpi!« mu je utrjeval občutljivost. »Kdo bo pa vedel? Mar nama bo zapisano na obrazu?«

»Pa pojdem — zaradi Tončke...« se je vdal po dolgem oklevanju. »Naj bo sreča ali nesreča...«

»Ali si ji zaupal, kar sva se zmenila?« ga je zaskrbelo.

»Nisem Teža ji ne bom nikdar povedal.«

»Močič, molči!« mu je strogo zabjčil. »Sicer sva izgubljena.«

»Ali meniš, da bom izdajal samega sebe?«

Nato sta se zmenila natanko, kdaj bosta začela in kako bosta iznenadila skopuha. Zapeljivcu se je mudilo, ker se je bal, da bi se Janez ne premislil. Past je sicer nastavljena, ni pa se še sprožila.

Janez še ni bil trden v svojem sklepu. Nekaj mu je reklo, da mu bo še žal, ker se spravlja v nevarnost. Nепrestano je premišljal, ali naj bi sledil pokvarjencu na nevarni poti. Manjkalo je prav rahle sapice, pa bi bilo uničeno vse prizadevanje hudobnega tovariša.

Vse to je bilo Petru znano, zato je odločil: »Jutri ob tem času me počakaj tukaj na tem prostoru. V pol ure bo vse opravljeno. Najin trud bo obilno poplačan.«

Molče sta si segla v roki. Zlobnik je zadržnil zanko.

Janezu je trepetala duša, ko je stopal proti domu.

5.

Jerinova Tončka ni vso noč zasnila očesa. Ležala je ob odprtem oknu in slišala vse, kar se je godilo na vasi. Kadar je čula kako hojo, tedaj je mislila, da prihaja Janez. Večkrat se je napol dvignila in pogledala skozi okno. A vselej je prevarana zlezla pod odejo.

Zjutraj je bila prva pokoncu. Z dvorišča se je videlo h Gobarju. Janez je stal pred hlevom in gledal proti Jerinu.

Tončka se je zgenila od veselja. Janez je zamahnil z roko ter ji voščil dobro jutro.

Pomignila mu je s kazalcem naj pride bliže.

»Ali si sama?« jo je vprašal izza plota.

»Sama. Zakaj te ni bilo, kakor sem ti naročila? Nikar mi ne krašaj življenja!«

»Nčesar hudoga nisem nameraval. Samo preizkusil sem te in zdaj vidim, da si trdna in stanovitna.«

»Oj, ti porednež!« Mladenki je ugačala pohvalo. Samo prosila ga je, naj ji v bodoče prizanese. »Take preizkušnje niso za šalo«, ga je pokarala prav rahlo.

»Pa še ti mene preizkusi, ako hočeš, da ti bo zadoščeno...«

»Nisem tako hudobna. Bog ne daj, da bi kaj takega storila!«

»Pa odpusti!« ga je bolela njena žalost.

»Vse to je storila ljubezen.«

»Ako ne lažeš, bom pozabila. Glej, da pregovoriš očeta... Reci jim prijazno besedo.«

»Ne boj se, Tončka! Zadeva se bo skoro presukala.« Hotel jo je iznenaditi, pa se je ustrašil, ali ni morda kaj sunljivega izbleknil. Dekle ga ni umelo.

»Oče zahtevaš delež v gotovini. Ako bi imel denar, bi bilo takoj urejeno.«

»Nekaj bomo že spravili skupaj. Brez denarja ne pojdem od hiše.« Zanašala se je na bogato teto, ki ji je obetala za poročno darilo lično kuhinjsko posodo.

»Pri pismu bo treba šteti vse«, ji je polasnil. »Očetu pa tudi sestri...«

»Minko bomo pregovorili«, se je zanašala,

30 let in ni bilo na njej nobenih znakov poškodbe.

* **V smrt zaradi slabega izpričevala.** Nedavno je iz Ljubljane pobegnil 17-letni železničarjev sin Ladislav Ukmar, dijak meščanske šole na Prulah, s seboj je vzel 150 Din in pa železniško legitimacijo za znižano vožnjo, ki mu gre kot sinu železničarja. Doma so bili prepričani, da sin ni šel daleč in da se bo kmalu vrnil. Navzlic temu so pa takoj začeli poizvedovati za njim. Poizvedbe so pa ostale brezuspešne, dokler ni te dni prispela iz Splita vest, da si je fant tam končal življenje. — Mladenič je obupal nad življenjem, ker je moral zapustiti šolo zaradi slabega izpričevala. Ubogega Ladislava, ki je bil sicer izredno miren in ubogljiv mladenič, so pokopali v Splitu in sta nesrečna roditelja šele po pokopu izvedela za obupno dejanje sina edinca.

* **Smrten padec iz postrešja.** Pred dnevi je hlapec Rotman Janez pri posestniku Roškoviču Francu na Zg. Ročici šel na hlev, da namče nekaj krme za živino. Po končanem delu je Rotman zaradi teme po nesreči padel kakih sedem metrov globoko na trda tla. Pri letel je na hrbet in si zlomil hrbtenico. Za posledicami je takoj izdihnil.

* **V mlatilnico je padel.** Pred dnevi so mlatili pri posestniku Lovrnčiču v Filovcih. Pri stroju je bil zaposlen tudi 24-letni delavec Oslaj Alojz iz iste vasi. Bil je na stroju, kjer je zarezoval snopje. Kakor je sam povedal, mu je nenadoma spodrsnilo in ze je bila noga v žrelu stroja. Posledice so bile grozne: delavci, ki so priskočili k ponesrečencu, so ga nezavestnega in brez noge potegnili iz železnega objema. Prepeljali so ga v murskosoboško bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

* **Štirje zaradi avtomobilske nesreče v bolnišnici.** Usodna avtomobilska nesreča se je pripetila na cesti med Vuzenico in Muto v Dravski dolini. Na tovornem avtomobilu, ki je last avtobusnega podjetja Josipa Rojca iz Slovenigrada, se je vozilo osem ljudi iz Mariburga proti Muti. Naenkrat je odpovedalo krmilo in avto se je zaletel z vso silo v močno drevje. Poleg vozača sta sedeli še dve osebi. Vsem trem se po čudnem naključju ni nič zgodilo, pač pa je ostale štiri, ki so sedeli za šofersko kabino, vrglo v velikem loku iz avtomobila. 48letna delavka Josipina Mohorkova je dobila hude notranje poškodbe, ostali trije, ki so sedeli poleg nje, so bili lažje raneni. Pukličali so takoj mariborske reševalce, ki so

ponesrečenko prepeljali v mariborsko bolnišnico, med tem ko so domačinj ostale tri ranjence spravili v bolnišnico v Slovenigradu.

* **Dve nesrečni smrti.** Te dni sta se pripetili v mariborski okolici dve hudi nesreči. Pri št. Lenartu v Slov. goricah je na 29letnega posestnika Franca Bezjaka padlo drevo. Silna teža mu je telo stisnila in zlomila hrbtenico. Ponesrečenca so izvlekli izpod drevesa in ga naglo zapejali v mariborsko bolnišnico, kjer je umrl. Druga nesreča se je pripetila sinoči v Bohovi ulici. 66letni Janko Vinšek je najbrže v vinjenosti padel in se močno poškodoval na glavi. Spravili so ga v mariborsko bolnišnico, kjer je izdihnil.

* **Smrtna nesreča na železniški progi.** Nedavno zvečer se je pripetila v bližini Zelenjama v Ljubljani huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Kot kurjač zvančnik je bil v kurčnici nameščen 55-letni Jožef Trojar. Ko je usodnega večera po 18. uri šel ob trgu v službo, je privozil za njim vlak. Jožef Trojar se je očitno hotel temu vlaku umakniti k drugemu tiru, pa pri tem ni opazil drugega vlaka, ki je privozil z Ljubljanske postaje. Lokomotiva tega vlaka je Trojarja zagrabila in ga tresčila na tla ob tračnicah. Vlakovodja je nesrečo opazil, preprečiti pa je ni mogel, dasi je vlak takoj zavrl. Mogel je samo opaziti, da je Trojar obležal ob tračnicah.

* **Drava je naplavila drugo žrtev strašne nesreče,** ki se je zgodila 30. aprila pri Sv. Janžu na Dravskem polju, kjer so bili delavci zaposleni pri regulaciji Drave s prevažanjem kamena. Vsem je še v spominu, da je Drava takrat zagrnila čoln, v katerem je bilo pet delavcev, od katerih so trije atonili. Pri Sloveniji vasi je zdaj Drava naplavila drugo žrtev, delavca Friderika Pečnika od Sv. Marjete.

* **Zaloigra bednega brezposelnika.** V Novo mesto je pred dnevi prispel iz Zagreba 45-letni brezposelni delavec Tlakovec Janez, doma iz Dol pri Brežicah. Mož je povsod iskal zaposlitve, a ker je ni dobil, se je ves obupan napotil proti Mirni peči. Med potjo pa je sklenil napraviti konec svojemu bednemu življenju. Stopil je k železniški progi, se vlegel ob tir in nanj položil glavo. Obupanec je bil trdno prepričan, da bo na ta način konec njegovega trpljenja. Naključje pa je hotelo, da se je zaloigra končala drugače. Lokomotiva mu je glavo samo odrinila s tira in jo pri tem na desni strani močno obrezala. Hudo poškodovanega ne-

srečnika so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov. Tu so ugotovili, da ima mož hude poškodbe, ki jih bo sicer preстал, a njegov duh bo ostal zmerom v temi.

* **Zrtev elektrike.** Nedavno so našli v Dobrovcih v bližini Sv. Miklavža na Dravskem polju pod električnim vodom truplo 24-letnega Franca Lešnika od Sv. Miklavža. Roke in noge je imel čisto ožgane in je bil ves črn kakor oglje. V prvih jutrnih urah je splezal na neki električni nosilec in se je dotaknil voda. Bil je v trenutku mrtev.

* **Ogenj uničuje domačije.** V Št. Janžu pri Muti je nastal požar na gospodarskem posloju posestnika Alojza Kafla. Istega dne je gorelo na Pernicah. Požar je uničil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Antona Repnika.

* **Huda nesreča kaznjenca.** Te dni se je ponesrečil pod Kalvarijo pri Mariboru 39-letni kaznjenec Avgust Fraz od Sv. Antona v Slov. goricah. Kaznjenec je bil zaposlen s svojimi tovariši pod Kalvarijo pri kopanju temeljev za novo poslopje. Nanj se je zrušila zemlja in ga podsula. K sreči so mu mogli hitro priskočiti na pomoč tovariši in ga rešiti, da se ni zadušil. Fraz je zadobil hude notranje poškodbe in ima zomleno levo nogo. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

* **Avto zgorel na cesti.** Nedavno noč se je zgodila na cesti med Sv. Jurijem ob južni železnici in Štorami huda prometna nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Pozno ponoči je vozil z veliko brzino od Sv. Jurja proti Celju osební avto zdravilišča v Rogški Slatini. V avtomobilu so bili šofer, njegov brat in neki Hrvat. Na cesti proti Štoram je avto dohitel nekega voznika, ki je vozil pred avtomobilom brez luči. Šofer je avto, da bi preprečil nesrečo, z vso silo zavrl. Avto je vrglo z vso silo pod cesto in se je vozilo postavilo na glavo. Medtem so se odprla vrata in vsi trije potniki, ki se jim ni nič zgodilo, so izstopili iz avta. Užili so pa zelo mnogo strahu, predvsem Hrvat, ki je v temi izgubil od strahu. Avto se je nato vnel in je zgorel. Vsi, ki so videli avto in kraj nesreče, se čudijo, kako je mogoče, da so se vsi trije potniki rešili nepoškodovani.

* **Obesil se je.** V Senarski so na skednju našli obešenega 30 letnega posestnika Jakoba Trstenjaka iz Senarske. Nesrečnež je storil obupen korak v duševni zmedenosti.

* **Požar.** Nedavno noč je nekdo zažgal gospodarsko poslopje posestnika Štefana Ko-

»Saj ji boš dajal obresti in denar je v gruntu varen ter se ni baš izgube.«

»Bomo videli«, je zmignil z rameni. »Tudi očeta bomo še zadovoljili.«

»Teda je v redu.« Tončka se je oddahnila; s prsi se ji je odvalila teža, ki jo je tlačila ko mōra.

»Iti moram«, se je hotel odstraniti. »Oče so najbrž že pokoncu ter me bodo pogrešili.«

»Kdaj se boš pa zdaj spet oglašil?« ga je zadrževala.

»Mar nismo dovolj blizu skupaj?«

»Tisto je res, toda...«

Tončka je smuknila v vežo in šla na delo z lahkim koraki. Tuga, ki ji je ležala na duši, se je razpršila kakor megla. Spet je sijalo solnce ljubezni na njenem nebu. Iz srca so ji vstajale nade v boljše življenje. Janez ho omajal očeta in Minka in ne bo delala preglavice. Obema ho povračevala njuno dobroto.

Janez pa tisti dan ni bil za nobeno delo. Nobena misel ga ni mogla razvedriti. Ure so mu bežale s čudovito naglico proti večeru. Iz mraka so se mu režale temne senice...

Po večerji se je naslonil na mizo. Čutil je bližino strašnega trenutka. Njegova duša je bila žalostna in potrta.

V oknu je zavzenela šipa. Peter je opozoril tovariša s peskom na usodni dogovor. Vedel je, da omahuje, čeprav mu je dal besedo. Z vso močjo ga je bilo treba držati, da mu ne uide.

Mladeniča je spreletela groza. »Kam bi se skrili?« je premišljal v poslednjem trenutku. Bežal je na dvorišče, da bi se izgubil v temo, a je zadel ob tovariša.

»Ali še ni prezgodaj?« je ječlal, ko ga je zgrabil z obema rokama. »Ljudje so še pokoncu...«

»Preden se pripraviva, bo poteklo dokaj časa...«

Odšla sta po bližnji proti skopuhovi koči. Steza se je vila med grmovjem po zeleni mahovini. Videla in slišala u ni živa duša.

Ustavila sta se na robu hoste. Tam se je videla luč iz samotar'eve kočice Peter je sedel za grm in prilegel tovariša zraven sebe.

»Počakaiva še kako uro.« je dejal potihlo.

»Kar pogumen bodi! Strah je za otroke.«

»Očnik bo naju spoznal.« je skrbelo Janeza.

»Tole si natakni na obraz.« mu je potisnil v roko krinko iz črne tkanine.

Janez jo je pomeril in ugotovil, da se prilaga obrazu.

»Imaš pri sebi kako orodje?« je vprašal važno.

»Ničesar.« je zanikal. »Še nož sem shranil doma da bi me vrag ne premetil...«

»Nekaj moraš imeti.« Peter je stopil pod bližnji kozolec in snel ročico.

Janez se je zgrozil: »Ali meniš, da bom ubijal?«

Vsekakor ho treba dedca nekoliko ostrašiti. Zamahnil kakor bi hotel udariti. Ako nočeš ti ni treba zadeti.«

»Zamahnil bi že, toda udaril ga ne bom.« se je branil. »Še vola ne udarim z ročico...«

»A če se boš moral braniti?«

»Raiš bom bežal...«

»A tako! Teda je bolje da ne začneva...«

»Ljubše mi je, če se vrneva.« je bil zadovoljen.

»Poskusiva, ker sva že tukaj.« mu ni hotel ugoditi.

Brinček v skopuhovi koči je nenadno ugasnil. »Starec je šel počivat.« sta menila, a ni sta pogodilaj. Luč v koči se je kmalu spet pojavila.

»Radoveden sem, kaj počenia.« Peter je vstal in šel gledat. Ločnik je sedel za mizo; z levico si je podpiral glavo, z desnico pa je mešal srebričke.

»Nocoj mi ne uideš.« je sk'enl v svojem srcu. »Niti vrag ti ne bo pomagal.«

Hitro se je vrnil in pozval tovariša, naj si nadene krinko in vzame ročico.

»Nikar! Srce ga je svaričlo z glasnimi udarci. Janez ni poslušal skrivnostnega opominja. Tovariš ga je imel popolnoma v oblasti. Past ga je držala s tako silo, da se ni mogel več rešiti.«

Vrata v kočico so bila odprta. Skopuh jih je zapiral le podnevi pred radovednimi vaščani. Ponoči se ni bal obiskov, ali pa je mislil na to, da bi lažje pobegnili ako bi ga kdo iznenadil. Sai so mu kar očitno sponašali bogastvo, on pa je hotel veljati za siromaka.

Tovariša sta se približala koči in soplja meslišno izza ogla. Peter je nekaj posepnil Janezu ter ga potisnil v vežo. Sam pa je smuknil oprezno za vrata.

»Jaz ne grem naprej!« se je upiral Janez.

»Oha ali pa nobeden!«

»Ali se ga bojiš? Pogledj kako je zamišljen!« mu je pokazal skopuha skozi okno.

Starec je sedel za mizo in mešal srebričke. Imel jih je pred seboj v peharu. Janez je bil orisno omamljen. Samo polovico od tega, pa bo vsem izplačal in Tončka bo njegova.

»Dedec te star in okorn«, mu je izginjala hvaljivost. »Branil se ne bo, ker ne bo ulegnil. Denarja pa tudi ne bo mogel skriti; ako

mana v Vukovskem dolu. Orožniki so uvedli strogo preiskavo.

* *Dva konja žrtvi nesreče.* Nedavno je povozil osebni vlak, vozeč se iz postaje Velike Nedelje proti Ptuj, na prvem prelazu dva konja z vozom, med tem ko se je voznik v zadnjem trenutku rešil. Voznik, lastnik in posestnik Veronek Maks iz Trgovišča ni slišal tiho prihajajočega vlaka.

* *Druga žrtev Save pri Trbovljah.* Sava pri Trbovljah zahteva zmerom več žrtev. Te dni se je nad mostom pri postaji kopala večja družba domačinov, v kateri je bil tudi 20 letni trgovski pomočnik Prvega delavskega konzumnega društva Albin Odlazek. Kopalci imajo navado, da hodijo po desnem bregu Save daleč navzgor, nato pa plavajo po sredi struge do mostu. Tako je tudi Odlazek s svojim prijateljem blizu Grebenčeve žage pod slapom skočil v valove in plaval navzdol. Prijatelj, ki je v majhni razdalji plaval za njim, pa je zdajci opazil, kako se je Odlazek potopil. Pohitel je za njim, a ves trud, da bi ga našel in rešil, je ostal zaman. Kakor sodijo, je Odlazek, ki je bil sicer odličan plavalec, zadela kap. Pokojnik zapušta sestro, poročeno Potočnikovo, štiri brate, ki bivajo v Trbovljah in na starše, ki žive v Prekopi v Savinjski dolini. Njegov oče je upokojen rudar. Vse Trbovlje iskreno sočustvujejo s hudo prizadeto rodbino.

* *Obsojeni poslanci prepeljani v Mitrovico.* »Obzora« poroča, da so bili prepeljani iz Beograda v kaznilnico v Sremski Mitrovici pred sodiščem za zaščito države obsojeni narodni poslanci Damian Arnautović, Dragiša Stojadinović, Vasilije Trbić in Dragiša Milovanović.

* *Dve politični sodni razpravi v Ljubljani.* Veliki kazenski senat je imel v Ljubljani te dni kar dve razpravi zaradi komunizma. Najprej so prišli pred veliki senat trije mladeniči, ki so junjta napravili izlet na Stol ter so bili prisiljeni čez noč vedrati v neki zasebni koči. V svoji mladeniški objestnosti so si v koči preganjali čas s tem, da so na tram vrezali razne napise, ki vsebujejo propagando za komunizem. Mladeniči so se pred sodniki izgovarjali, da se niso prav zavedali daljnosežnosti svojega dejanja. Bil so obsojeni na tri, štiri in pet mesecev strogega zapor. Zamimivejša je bila druga razprava, ki je imela za predmet vprašanje, koliko je samo podpisani odgovorni urednik kakšnega lista odgovo-

ren po zakonu o zaščiti države. Pred veliki senat je stopil visokošolec Adrian Janc, rojen v Postojni, stanujoč v Ljubljani. Na prošnjo znanca je bil prevzel nasproti oblastvom odgovorno uredništvo mladinskega časopisa »Mlada pota«. Ker je bila neka komunistična kurirka zasačena pri carinski kontroli v avstrijskem brzem vlaku, da je imela pri sebi neko knjigo in v nje platnicah všita pisma Kominternu na Dunaju za uredništvo »Mladih potov«, so prijeli Janca. Pred senatom je Janc navajal, da je bil samo podpisani odgovorni urednik, da ni pregledoval rokopisov, da se sploh ni bavil s politiko, marveč se je posvečal leposlovju. V dokaz tega je navajal svoje članke in druge prispevke v »Modri ptici«. Razprava je bila kratka. Adrian Janc je bil od obtožbe oproščen, ker je bil obtoženec dejansko zgolj podpisani urednik časopisa in ni dokazov, da bi bil sam osebno vzdrževal stike z inozemskimi komunisti.

* *Zagonetna smrt starega krošnjara.* Pred zadnjo sredo dopoldne so našli na Ločici pri Polzeli mrtvega v postelji v njegovem stanovanju 58 let starega krošnjara Jesenka Alojzija. Hiša, v kateri je stanoval Jesenek, stoji na samotnem kraju blizu državne ceste. Stanovanje je bilo od znotraj zaklenjeno. Na postelji ležeč: Jesenek je bil oblečen samo v spodnje hlače. V bližini postelje je bila na štedilniku pločevinasta posoda, napolnjena z ogljem, ki se je pa že izpremanilo v pepel. Smrt je nastopila po zdravniški ugotovitvi zaradi zastrupljenja z ogljikovim monoksidom, s katerim se je Jesenek zadušil. Jesenek je zadnji čas živel v velikih bedih.

* *Velikim tatvinam na sledu.* Pri tvorničarju in trgovcu Skofu v Mariboru, ki ima svojo trgovino na Aleksandrovi cesti, so odkrili velike tatvine, ki so se dogajale že nekaj let. Izginjalo je najraznovrstnejše blago. Vrednost tega ukradenega blaga znaša več desetstisoč dinarjev. Aretirali so nekoga učenca v trgovini in še neko drugo osebo. Preiskava se zdaj nadaljuje.

* *Dolgo so iskali nepridiprava.* Kupčije s hranilnimi knjižicami, sleparske namreč, cveto že dolgo časa in žrtve teh kupčij so navadno nepoučeni ljudje. Nedavno je ljubljanska policija spet prijela takega sleparja, namreč 28 letnega mizarskega pomočnika Josipa Skofica, doma iz ljubljanske okolice, ki je že znan oblastvom. Skofic je nedavno popravil število v hranilni knjižici

tako, da je bila vloga v njej označena z mnogo večjo številko.

* *Razpečevalec ponarejenega denarja.* Ob priliki cerkvenega proščenja pri Sv. Martinu pri Vučbergu je razpečeval 24 letni delavec Cafnik Anton iz Sp. Korene ponarejene 20-dinarske novce. Ugotovilo se je, da je spravil na ta način v promet šest ponarejenecv. Orožniki so Cafnika prijeli in ga spravili v zapore okrožnega sodišča. Vrše se še nadaljnje poizvedbe.

* *Za ukradeno kolo dve leti.* Tone Krašovec, star 29 let, doma z Radleka na Blokah, je že skoro polovico svojega življenja predsedel po ječah. Je nevaren in drzen vlomilec. Pred malim senatom v Ljubljani je bil te dni obtožen več tatvin: da je lani septembra na Škofljici ukradel žepno uro in suknjič, na Lanišču pa moško kolo in obleko. Naposled je bil obdolžen, da je nekemu neznancu ukradel moško kolo in ga pozneje prodal za 200 Din. Krašovec je vse tatvine tajil, priznal pa je, da je prodal nekemu Zupančiču kolo za 200 Din. Zaradi tatvine kolesa in tatvine obleke je bil Krašovec obsojen na dve leti robije, glede ostalih tatvin pa oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

* *Dva uboja na meji.* V Gornjem Cmureku so bili nabori. Skupina fantov, ki so bili precej vinjeni, se je vozila na svoje domove. Med njimi je prišlo do prepira, med katerim je hlapec Alojzij Režonja izvlekel nož ter začel mahati okoli sebe. Režonji je izbil nož iz rok Henrik Zemljič iz Žiberce in ga parkrat udaril s kolom po hrbtu. Ko so se zvečer fantje na vasi snet sešli, se je hotel Režonja maščevati. Njegov prijatelj Alojzij Gačnik mu je nosodil nož, s katerim se je Režonja nanotil v Zemljičevo stanovanje. Tu so pili. Kmalu pa je Režonja izzval prepir in nenadno skočil pokoncu in Zemljiču z nožem presekal žilo. Ivdonico. Zemljič je v nekaj minutah izdihnil. Režonjo so takoj aretirali. Podoben dogodek se je pripetil v Novem vrhu pri Anačah. Pri nosestniku Kaufmannu je bila domača zabava. Najprej je nastal prepir, nato pa pretep. Nekaj Ivan Serec je napadel nosestnikovega sina Franca Poša iz Donnersdorfa v Avstriji in ga trikrat zabodel z nožem. Poš je imel še toliko moči, da se je privlekel do bližnje hiše, ki je bila slučajno dom njegovega morilca. Morilčeva mati je nesrečnemu ranjencu pomagala, a ni vedela, da

bi ga hotel kam odnesti, mu bom stopil na prste. Nikamor se ne bo upal gneti.

»Hitro, da te ne bo zavohal.« je priganjal Peter s šepetajočim glasom.

S smukom je Janez odprl vrata in planil v sobo. Skopuh je skočil pokoncu in že je stal ob mizi tako da je s svojim koščnim telesom zakril srebrnike. Neznavec z zakritim obrazom je zavihel ročico in zadel skopuha na ramo.

Udarec je bil lahek, a Ločnik se je sčnil od groze. »Boh!« je zastokal ter se grabil za ramo.

Janez se je skesal in pobegnil. Peter ga je dohitel pod kočo med grmovjem.

»Zakaj bežiš?« ga je ustavil.
»Menda sem ga ubil...« se mu je tresla beseda.
»Zadel sem ga po nesreči... Ničesar hudega mu nisem hotel storiti...«

Peter se mu je na tihem rogal. Vedel je, da se je tovariš zmotil. Res je zamahnil z ročico, a se je skopuha le rahlo dotaknil. Vse to je videl natanko skozi odprta vrata.

»Domišlja si nekaj, česar ni storil.« mu je ugajala njegova zmotja. Lahko bi ga bil pomiril in Janez bi mu bil hvaležen. Teza pa ni bilo v njegovem načrtu. Zato si je našel napadalca, da bi zvalil nanj svojo krivdo. Njegov greh mora nositi druga oseba, ki se ne zaveda, da ji je podtaknjen. On, ki je nedolžen, naj se pokori za njegovo dejanje.

»Dobro roko imaš.« ga je hvalil z zlobnim namenom. Denar je bil na mizi v peharju...

»Jaz nisem vzel ničesar.« je odklonil podlo sumničenje. »Nikar mi ne očitaj dvojne krivde.«

Zlobnik je vedel, da je tovariš povedal resnico, pa mu nalašč ni hotel verjeti.

»Nimam bežice in ga tudi ne maram.« je zatrjeval in silil tovariša, naj mu preišče žepa.

»Skoda, če nimaš.« je naposled odnehal.

»Pa si zaslužil. Zadel si, kakor si nameril...«

»Žal mi je, ker sem te poslušal... Kesal se bom vse življenje...«

»Bodi pameten! Sai te ni nihče videl...«

»Dejanje bo govorilo...« je vzdihnil z bolestinim glasom. »Samega sebe se stranim.«

»Kako si boječ in rahložuten!«

»Javil se bom orožnikom.« je sklenil ves oburan. »Pomirila me bo edinele pravična kazn...«

Zlobnik ga je postrašil: »Ali veš, kako kaznuje sodišče tako dejanje? S smrtjo ali v najboljšem primeru z dosmrtno ječo.«

Mladenič se je zgrabil za glavo.

»Opazati ne smeš, mu je govoril na dušo.

»Samo pogum te bo rešil, a žalost in boazen bi te pokopali.«

»Kaj bo, kadar na dno mrljač!« mu je trepetala beseda. »Ljudje bodo obsojali morilca... To bo razburjenja in preiskovanja!«

»Vesti se moraš tako, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Nate ne bo nihče mislil. Zločinca ne bodo iskali v Zakotju. Kdo ve, odkod se je prišel, bodo rekli. Morda je imel skopuh kakega sovražnika ali pa ga je nekdo pobil zaradi denarja. Tako bodo govorili in ugibali, toda pravega ne bo mogel nihče pogoditi.«

Janez je stokal: »Vsaka beseda bo ostra kakor puščica... Kam bi človek izginil?«

Zapeljavec mu je hotel odsvetovati, naj se ne gane od doma. Pa se je premislil in razlagal modro: »Ako bi pobegnil jaz, bi bilo skoro sumljivo. A ti bi se opravičil zaradi spora z očetom. Primi ga odločno, naj ti zapiše kmetijo. Predlogi naj bodo taki, da jih ne bo

mogel sprejeti. Potem pa mu reci: zbogom in poberi šila in konita.

Nagvet je bil dober. Janez se je kar oddahnil. Tudi sam je mislil hi no svejo za boljšim kruhom. Med sosedih jih je bilo nekaj, ki so mu hvalili tujino: drugi pa so za njegovim hrbtom huškali očeta, češ: »Kar gre naj, bo že nekusi!«

»No, ali poideš?« je presekala njegovo molčanje.

»Pojdem.« se je odločil in dostavil: »Seveda.« je bil udarec smrten...»

»Udaril si prav pošteno. Skopuh se je zleknil na tleh ter se ni več ganil.«

»Toda sem ga res...« Janez mu je prigovarjal, naj bi šla glada.

»Nocoj ne poidem.« mu ni hotel ugoditi. »Ni varno narediti stika okrog koče...«

»Joj, kaj sem storil! Ti si kriv.« mu je hotel opomesti. Pa se je premislil in rekel: »Zakaj sem jaz noga? Mar na bi bil on mene...«

»Vsaj v nehu bi bil segel! Kdo drug bi ga bil izpraznil. Kam se ti je neki mudilo? Živega se nisi bal, a pred mrtvim si pobegnil.« je zbijal šale.

»Samo to me še tolaži, ker nisem vzel denarja. Tako vsaj nisem ropar, če že moram biti ubijalec. Ako te skomina po denaru, pojdi ter si natlači žepa.«

»Čemu?« ga je zavrnil. »Mar sem jih jaz zaslužil?«

Janez je umaknil. Bolelo ga je, ker tovariš do njega ni imel sočutja. Laže bi bil nosil krivdo, ako bi bil zlobnik molčal; zasmehovanje pa mu je povzročalo še hušje muke. Vso pot do doma ni več spregovoril besedice. Na hlevu pa je padel ves izmučen na ležišče.

(D dalje)

ga je zabodel njen sin. Takoj nato so ga prepeljali v bolnišnico v Radgono, kjer pa je umrl.

* **Fanta je vrzel v Dravo.** Neznani moški je te dni zvečer vrzel devetletnega fanta Radislava Erjavca v Dravo. Fant, ki ni bil dober plavač, je kmalu izginil v valovih. Neki ribič je nevarnost takoj opazil, se vrzel za njim v vodo in fanta še pravočasno rešil. Strovi moški pa je izginil v turščici.

* **Vlom v vinsko klet.** Na Borlu pri Sv. Barbari v Halozah se je vršila na dan sv. Ané zabava v gostilni Debeljaka Rudolfa. Pri tej priliki pa sta hotela dva prijatelja dobre kapljice in jedračje priti poceni do brezplačne postrežbe in sta ponoči vlomila v vinsko klet. Ko sta bila že založena z vsemi dobrotami, ju je pri delu zasačil gospodar, ki ju je čez noč zaprl, naslednji dan pa ju je izročil orožniku.

* **Z lato mu je prebil lobanjo.** Nedavno je prišel domnar Janez Kukovič iz Gradišča pri Škofji vasi v sobo 30-letnega posestnikovega sina Franca Jeseneka v Bovšah pri Škofji vasi in vzal Jeseneku klobuk. Prišlo je do svađe. Kukovič je pograbil lato, lopnil z njo po Jeseneku in mu prebil lobanjo. Hudo poškodovanega Jeseneka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

* **Obsodba vlomilca.** Zloglasni vlomilec in tat 29-letni mizarški pomočnik Franc Pešec, ki je bil obtožen 20 vlomov v Mariboru in okolici, se je moral zagovarjati pred mariborskim malim kazenskim senatom. Obsodjen je bil na dve leti robije, na izgubo častnih državljijskih pravic za dobo treh let ter na izgon iz Maribora in okolice.

* **Napad na vlak.** Ženi Dobrenja med postajama Dravograd - Guštanjem je nek fant vrzel težek kamen v vlak. Kamen je razbil šipo in padel v vagon tretjega razreda. Ranjen ni bil nihče. Orožniki so napadalca izsledili v nekem 17-letnem posestnikovem sinu.

* **Sin je ustrelil očeta, ki je pretpepal mater.** Te dni je stražnik na Kralja Petra trgu v Mariboru ustavil mladenčiča, ki je z vojaško karabinko na rami hitel proti mestu. Fant se na stražnikove klice ni oziral, temveč jo je porobil preko mostu, stražnik pa za njim. Ujel ga je na Glavnem trgu, kjer je fant povedal, da je sin železniškega čuvalca Josip Taferner iz Ješencev pri Račah. Povprašan po puški, je fant začel pripovedovati, da je puško ukradel v neki železniški čuvalnici blizu Pragerskega ter da je po nesreči ustrelil nekega svojega prijatelja. Stražnik je fanta odvedel na policijsko stražnico, kjer so ga ponovno zaslišali. Tu pa je izpovedal, da je ustrelil svojega očeta. Pripovedoval je, da sta se oče in mati zmerom prepirala in da je oče mater pretpepal. Zato je šel ponoči v čuvalnico, vzal puško in oddal skozi okno na očeta. Ljubo je spal, več strelav, nato pa je zbežal proti Mariboru, da bi se sam prijavil.

* **Sin je ustrelil spečo mater.** Hud zločin je bil storjen v eni izmed zadnjih noči v vasi Radovici blizu Metlike. Tam je živela vdova Marija Jurgličeva katere mož se je pred leti ponesrečil v Ameriki, z dvema otrokoma sinom Jožetom in hčerko Marijo. Po ponesrečenem možu je iz Amerike redno prejemala mesečno vzdrževalnino. S tem denarjem je vzdrževala ravnotežje in celo uspešno vodila svoje posestvo. Da bi ne bila kot slabotna ženska brez moškega v hiši, je živela več let v skupnem gospodinjstvu s čevljarškim mojstrom Martinom Režekom, ki je bil prav tako priden delavec. Lani sta se na vzela. Oba sta vzorno skrbeli za otroka. Sina, odnosno nastorka Jožeta sta poslala h ključavničarskemu mojstru Cimermanu v Metliko, da bi se izučil za ključavničarja. V nedeljo je 17-letni Jože Jurglič dovršil pri Cimermanu učno dobo in napravil pomočniško izpit. Ta veselje do godek so spet skupno proslavili z materjo in očimom. Kot pomočnik Jože ni ostal pri svojem mojstru, temveč se je vrnil k materi. Prejšnji ponedeljek je šel Jože z dvema tovarišema Bajukom in Gosencem rake loviti. Ko so se vrnili z raki, so jih skuhali in pojedli, potem pa so popili vsak pol litra vina. V pogovoru je Jurglič vprašal Bajukovega fanta, ali bi lahko prenočil pri njem, kar mu je ta

dovolil, češ da bo lahko spal z njim na secu. Prvi je šel spat Bajuk, Jurglič je pa ostal nekaj časa z Gosencem, potem sta se pa ločila. Jurglič je šel proti svojemu domu, čez pol ure se je pa vrnil k Bajuku na seno spat. V tem kratkem času pa je fant ustrelil z revolverjem svojo spečo mater. Orožnikom je fant zločin priznal, obenem pa izpovedal, da je ukradel materi dva tisočaka. Od tega je 500 Din zapil, nekaj so mu baje odnesli tovariši, ko je bil pijan, ostalo pa je zakopal v vinogradu. Strahovit umor je razburil vse tamošnje prebivalce tem bolj, ker gre za mladoletnika, ki je brez neposrednega povoda hladnokrvno umoril lastno mater.

* **Izsleden vlomilec.** Pred dnevi je bil izvršen v pisarno carinskega posrednika Vojteha Vardjana poleg carinarnice v Ljubljani drzen vlom in so mu vlomilci odnesli pisalni stroj in nekaj obleke. Zdaj je policija izsledila vlomilca v osebi 21-letnega mesarskega pomočnika Janeza Vidra iz Grosupljeja.

* **Morilec Knapič v opazovalnici.** V spominu je še strašen zločin 47 letnega mesarja Ferdinanda Knapiča, ki je na državnem mostu v Mariboru zaklal branjevko Terezijo Konradovo. Ker je morilec začel kazati znake slaboumja, so ga oddali v opazovalnico.

* **Beg kaznjencev.** Pred kratkim so posadili v sodne zapore v Kamniku Lovrenca Starovasnika, znanega vlomilca v planinske kočice. Ko ga je sodni paznik te dni odvedel iz sobe, kjer je bil zadržan, je Starovasnik pobegnil in ga še niso prajeli.

* **Zaradi Kerestincev je obtoženih 29 napadalcev.** Krvoprelitje 17. aprila pri gradu Kerestincu se bo v kratkem obravnavalo pred sodiščem. Državni tožilec dr. Belčić v Zagrebu je pravkar vložil obširno obtožnico, ki je bila dostavljena obtoženim kmetom in njihovim braniteljem. Ker se ni nihče pritožil, je postala pravomočna. Obtoženi so uboja šestih mladeničev: kovača Karla Katanca od Sv. Nedelje, bivšega uradnika Ibrahima Mahmudbegovića, trgovskega pomočnika Aleksandra Blagojevića, trgovskega potnika Edvarda Folmosta, delavcev Ivana Čipere in Petra Golemovića. Nevarno pa so ranili Vladimira Gogića in poškodovali bivšega bana Mihalovića. Nadalje jim obtožnica očita uboj Jovana Bute in njegove neporočene žene Katicice Francetičeve, njune hčerke Suzane in Franca Francetića v vasi Rakitju. Zaradi krvoprelitja v Kerestincu, kjer so napravili tudi mnogo škode na pohištvo, se je vodila preiskava proti 126 kmetom. Državni tožilec pa je zdaj obtožil samo 29 oseb, a pridržal si je pravico, da jih obtoži še 12. Končno pa je ustavil postopanje proti 85 kmetom. Od obtoženih so samo še štirje v preiskovalnem zaporu, ostalih 25 se bo branilo na svobodi. Državni tožilec predlaga 51 prič, branitelji pa jih bodo predlagali 100 do 200. Razprava bo ena izmed največjih, kar se jih je zadnja leta vršilo v Zagrebu. Med branitelji sta tudi dr. Maček in dr. Trumbić. Razprava bo trajala po mnenju braniteljev največ 15 dni.

* **Napad s kolom in steklenico.** Na veselici v Št. Pavlu pri Preboldu je posestnikov sin Jože Rogel napadel kovaškega mojstra Martina Ajdiča iz Šešča in ga udaril s kolom po ramenu in mu z udarcem s steklenico prebil lobanjo. Ajdiča so prepeljali v celjsko bolnišnico.

* **Zlorabe ekonoma Božidara Severja v Kovinu.** V bolnišnici za duševno bolne v Kovinu, kjer je zaposlenih tudi več naših rojakov, imajo velike nevedčnosti. Preiskovalni sodnik je dal aretirati ekonomu Božidaru Severja, ki mu očitajo, da je v teku 10 let močno oškodoval bolnišnico, v kateri je povprečno po 500 duševno bolnih v oskrbi. Ekonom Sever je prodajal, kar je mogel, meso, živino, vozove. Kolika je skupna škoda, bo dognala natančna preiskava, ki hoče predvsem dognati, kdo vse je zapleten v zadevo in ali so komisije, ki so svoj čas že pregledovale bolnišnico, vedele za zlorabe Božidara Severja.

* **Strašna ljubavna žaloigra v Mariboru.** V Studencih sta si pred dvema mesecema vzela

v najem pekarijo pri pekovskem mojstru Pelinu dva mlada pekovska mojstra, izmed katerih eden je bil 27letni Slavko Pekonja. Oba sta se z veliko vnemo oprijela dela. Na nesrečo pa se je Pekonja zagledal v 19letno Anico, Pelinovo hčerko, ki je bila zaposlena v tkaninski tvornici Thomovi v Mariboru. Ta dni zjutraj je Pekonja odpravil raznašalec kruha, potem pa je videl, da se odpravlja tudi Anica na delo v tvornico. Dejal ji je, da jo bo košček poti spremljal, in se je odpeljal s kolesom z njo po Ruški cesti proti Mariboru, čeprav je Pelin odločno nasprotovaj zvezi svoje hčerke s Pekonjo. Med potjo pa je moral priti med obema do usodnega razgovora, ker je dekle zdajci pognalo svoje kolo v Rjavčevo ulico in zasoplo planilo v hišo, v kateri je Žerjavova trgovina. Vsa obupana je zaklicala Žerjavu: »Pomagajte!« V tem trenutku pa je že pribrazil na dvorišče Pekonja, skočil proti dekletu in začel streljati. Počilo je petkrat in v naslednjem trenutku sta se oba v velikih bolečinah valjala po tleh. Pekonja je dekle zadel dvakrat. Prvi strel je prebil prsi, drugi pa je šel skozi glavo. Oba strela sta bila smrtna. Nato je Pekonja morilno orožje obrnil še proti sebi in je s prestreljenjo glavo obližal poleg svoje izvoljenke. Oba so prepeljali v bolnišnico, kjer sta umrla. V pismu, ki ga je Pekonja zapustil, je izrazil željo, da bi bil pokopan poleg Anice.

* **Aretirani nevarni vlomilec.** Orožniki so prijeli v Kamnici 27-letnega brezposelnega dimnikarskega pomočnika Božidarja Horvata iz Metlike, ki je bil osumljen, da je sodeloval pri razbojniškem napadu v Jelenčah. Horvat je dokazal svoj alibi, pač pa je med tem prispelo na orožniško postajo poročilo, da zasleduje Horvata orožniška postaja v Vinici, ker je bil tamkaj izvršil vlom v neko trgovino. Oddali so ga sodišču.

* **Obsojen vlomilec.** Mali kazenski senat v Mariboru je obsodil 24-letnega brezposelnega kovaškega pomočnika Jožefa Kranerja iz Studencev na 13 mesecev strogega zaporu in na izgubo častnih državljijskih pravic za dobo dveh let, ker je ukradel Janku Vrenku v Mariboru kolo in vlomil v stanovanje posestnika Franca Molnarja na Reki, kjer je odnesel razno obleko, perilo in čevlje.

* **77 letnj starček žrtev strahovitega umora.** Strašen zločin je bil izvršen v nedeljo dopoldne v Rošpohu pri Mariboru. Žrtev je bil 77letni posestnik Ivan Krebs, ki ga je našla njegova rejenka, ko je prišla od maše, v nezavesti in okrvavljenega. Starček je imel glavo skoro čisto razbito. Klub temu je bil še pri življenju in ko so ga spravili k zavesti, je samo z vzdihom prosil, naj mu privedejo zdravnika dr. Mariniča. Sosedje so res šli po zdravnika. Ljudje so menili, da se je starček tako strašno pobil pri padcu s skednja, zdravnik pa je ugotovil, da gre za namerne poškodbe. Nič manj kakor 18 smrtnih ran, zadanih z nekimi trikotnim predmetom, verjetno z oglom ušesa sekire, je zdravnik našel na glavi, na rokah pa močne odprtine, ki so pričale, da se je starček obupno branil. Takoj je odredil prevoz v bolnišnico, kjer ne umirajočega ubožca niso sprejeli, ker je bilo na prvi pogled razvidno da mu ni več pomoči. Reševalci so ga odpeljali nazaj na dom, kjer je izdihnil. Ker ne pogrešajo v hiši ničesar, je bil nabrže povod kakšno maščevanje.

* **Nevarnega vlomilca so prijeli.** Apaški orožniki so aretirali nevarnega vlomilca Končiča Rudolfa iz Stegovcev. Lani septembra in letos maja je vlomil v neko letoviško villo v Apaški kotlini.

Listnica uredništva

Gorje pri Bledu. Prepozno prejeli!

Družmirje. Najbrže nimate vseh pogojev za dobivanje rudarske pokojnine iz Nemčije. Obrnite se na glavno bratovsko skladišnico v Ljubljani, da vam zadevo pojasni.

Adlešiči — Črnomelj. Samo dobra slika se da porabiti za list. Če je dobra, jo pošljite!

PREKMURSKI GLASNIK

V Rakičanu bo v najkrajšem času zasvetila električna luč. Vsa dela vodi zadruga, ki se je ustanovila v to svrhu in ki ji načeljuje inž. Mikuz. Elektrifikacija bo izvršena od banovinske kmetijske šole do Bacovega mlina ob Ledavi. Rakičan bo poleg Beltincev druga vas v Prekmurju, ki bo imela elektriko.

Ročna granata ga je poškodovala. V Adrijancih se je zgodila pred dnevi huda nesreča. Desetletni Kalman, sinko posestnika Žizka, je bil na polju kjer so domači orali. Ko je hodil po njivah, je zapazil železen predmet jajčaste oblike in ga odnesel domov. Ko je dospel k hiši, je začel na hišnem pragu s kladivom razbijati po železu. Nenadno pa se je železni predmet razletel s strahovitim pokom in deček je obležal ves v krvi na hišnem pragu. Domači so ga nezavestnega prepeljali v murskoboško bolnišnico. Železni predmet je bil ročna granata, ki izvira najbrž še iz časov, ko so bili v naših krajih bolj s tolpami Bele Kuna.

NAŠI NA TUJEM

Smrtna kosa med ameriškimi rojaki

Cleveland, julija

V Clevelandu so umrli Andrej Mlač star 60 gor Gostan iz Prekmurja. Na domačem vrtu so imeli veselico in za zabavo so skakali. Gregor je skočil tako nerodno, da je padej in si zlomil mišnik. Stel je 42 let.

Zrtev silne vročine je postal v Clevelandu Jože Ribarič, star 56 let. Popravil je streho na garaži svojih sorodnikov in dobil solnčarico, za katero je kmalu izdihnil.

V Clevelandu so umrli Adrej Mlač star 60 let, doma iz Lokve pri Divači; Jože Rupnik, doma iz okolice Begunj; Ježe Može, star 44 doma iz okolice Begunja; Ježe Može, star 44 let, doma s Pobrežja pri Sežani; France Valič, star 48 let, doma iz Plač na Primorskem; Franciška Žnidaršičeva, rojena Bevcova, doma iz Nadleska pri Starem trgu; Habinc, star 46 let, doma iz Arrovega sela na Šta,erskem; Marija Zgončeva, rojena Svetetova, stara 38 let, doma iz Sabočeva pri Borovnici; Marija Resetičeva, rojena Rolihova, stara 34 let, doma iz Gornjega Suhadola.

Na farmi blizu Holyhilla je umrla Elizabeta Celceljeva, v Murrayu France Mišmaš, doma iz Prinče vasi pri Ambrožu, v Hibbingu Marija Dikičeva, stara 23 let, v Onnalindi Matija Šušteršič, star 70 let, doma iz Zagorja pri št. Petru na Krasu, v Greensboru Karel Petrič, doma iz okolice Borovnice. Petriču je nedavno umrla žena in otroci so ostali zdaj sirote. Mož je umrl za poškodbami, ki jih je dobil pred tremi leti v premogovniku.

V Pueblu se je smrtno ponesrečil Matija Malenšek, doma iz Bele krajine. Janez Zobec, rojen v Danah pri Ribnici, je postal žrtev lastne pastji, ki jo je nastavil tatovom v obliki nabiti puške. Skril je puško v zaboj pri vходу v ograjo, kjer je imel svinje. Puška je bila nastavljena tako, da bi se sprožila, če bi tat odprl vrata ograje. Po nesreči je pa Zobec puško sprožil sam in naboj ga je zadell v obe nogi v stegnu. Sosed Janez Zalce je slišal strel in klical na pomoč, toda bilo je že prepozno. Zobec je imej prebito žilo odvodnico na obeh nogah in je kmalu izkrvavel.

V Clevelandu je utonih v Ameriki rojeni Vili Šore, star 20 let.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlj denar v Jugoslavijo najbitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrh vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94. Paris; Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5067. Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Borovničev liker. Borovnice preberi in jih stresl v petlitrsko steklenico s širokim vratom. Borovnic natresi samo za pol steklenice, dodaj skorjo cimta, pet žbic in sladkorja po potrebi. (Če hočeš imeti bolj sladak liker, natresi več sladkorja.) Na borovnice nalij polno steklenico rženega žganja (tudi hrušovo žganje je dobro), zaveži s pergamentnim papirjem in postavi na solnce (ali pa v tonlo kuhinjo), kjer naj pri miru stoji tri mesece. Nato sok precedi skozi krpo, napolni v steklenice, dobro zamaši in shrani do uporabe v mrzli kleti. Steklenice položi vodoravno na tla. Ostale borovnice pa prevri, dodaj po okusu še sladkorja in jih porabi kot kompot.

Malinova mezga. Maline preberi, odstrani lističe in nagnite maline. Dve kilii malin in kilo sladkorja stresl v čisto kozo ter pristavi, da prav počasi zavro. Maline naj pri kraju ognjišča vro tako dolgo, da se zgostijo. Če se hočeš prepričati, ali je mezga že dosti gosta, tedaj deni žličico mezge na krožnik in če se po mezgi napravi kožica in se ta kožica ne prime prsta, ko se le dotakneš, je mezga kuhana. Nato jo napolni toplo v steklenice in ko se shladi, zaveži steklenice s pergamentnim papirjem in jih shrani. (Med tem ko mezga vre, jo večkrat premešaj, da se ne privali.)

Malinove tortice. Umesti v testo: 14 dek moka, 10 dek sirovega masla, dva rumenjaka, dve dekli sladkorja, noževo konico cimta in ščep soli. Umešeno testo tanko razvalaj in izreži z obodcem (za krofe) malinove tortice. Iz odrezkov napravi za svinčnik debele svalke in jih v krogu pri kraju položi na tortice. Te tortice zloži na pomazano pekačo in peci v zmerno vroči pečici. Pečene in hladne tortice nadevaj s sladko stolčeno smetano in potresi po smetani maline. Nadevaj jih pred tem, preden jih daš na mizo. Namesto smetane tudi lahko nadevaš tortice z vanilijevo kremo ali na s poljubno mezgo.

Nadevanj piščanec z rižem in gobami. Piščanca pripravlj in osoli. V kozici duši nekaj pesti riža. V drugi kozici pa istotako duši na masti, a še bolj na sirovem maslu tri pesti poparjenih jurčkov. (Ravnaj se po velikosti piščanca in temu primerno daj riža in jurčkov. (Dušen riž in jurčke zmešaj z malo sesekljanega zelenega peteršilja, malo popra, po okusu osoli in dodaj nastrgana jetra od piščanca. S tem nadevaj piščanca in ga nato zašij. položi v kozo, polji z razbeljeno mastjo in peci v pečici. Med pečenjem pridno s sokom polji

vaj in obračaj, da se lepo zapeče. Po potrebi prilij malo vode, če se je sok pokuhal. Pečena piščanca lepo razreži, zloži na podolgovato skledo, polji s sokom, okoli pa obloži s pečenim krompirčkom. Če hočeš, daš zraven še kumare v solati.

Paprika z gobami. Papriko operi, izlušči peške, drobno zreži in popari, nato ocedi in skuhaj v slanem kropu. Ko je paprika napol kuhana, jo ocedi. V kozi razbelj malo narezane slanine in masti in prepraži eno drobno zrezano čebulo. Stresi na čebulo papriko, dve do tri pesti poparjenih jurčkov in dva do štiri olupljene in zrezane krompirje, osoli in pokrito duši do mehkega. Ko je vse mehko dušeno, stepi dve jajci, polji po papriki in pokrito pušti toliko časa, da se jajca strdijo. Daš za večerjo.

Praktični nasveti

Lak za izoliranje vlažnega zidu. Pet kil apna mešaj med počasnim prilivanjem dveh litrov vode. Ko je apno ugašeno, prilij mešaje pet kil raztopljenega sirovega kavčuka in dobro zmešaj. Nato prilij še pet kil vrelega lanenega olja in dobro zmešaj. Ko se je vsa zmes malo shladila, jo precedi skozi žakljevinu. Če je ta zmes pregosta, prilij še malo firneža in s še mlačno zmesjo namaži vlažno steno. Posuši se v dveh dneh in ne propušča potem več vlage.

Mastne madeže iz knjig in papirja odstraniš takole: zmešaj žgano magnezijo z bencinom (pazi zaradi ognja), da dobiš gosto kašo. Položi pod mastni madež pivnik in namaži s to zmesjo madež. Ko se zmes posuši, lo previdno s čisto krpo zbrisi. Sveži madeži izginejo takoj, a pri zastarelih moraš to večkrat ponoviti.

Obledele blago na stolih, divanu in drugod spet osvežiš takole: Stol dobro stepi in skrtači, da odstraniš ves prah. Nato zmešaj na liter vode dve do pet žlic salmijaka, pomakaj krtačo v vodo in dobro skrtači blago. Krtačo zmerom malo otreši, da blaga le preveč ne zmocniš, nato pa blago dobro zbrisi s suho krpo. Krpo pa vzemi takšno, ki ne pušča dlačic na blagu. Nato postavi stole na prepih in v senco, da se blago hitro posuši.

Protj potenju pod pazduho pomaga, če se vsak dan, in to trikrat na dan, umiješ z vodo, kateri dodaš dve do pet žlic kisa, potem pazduho dobro obrišeš in posuješ s salicilnim praškom. Kdor se zelo poti in težavno prenaša vročino, posebno ponoči, naj se vsak večer umije z vodo, pomešano s kisom, in to, preden gre spat. Kdor je pa še nervozen in ne more spati, naj popije pol skodelice kamilčnega čaja, kuhanega z malo janeža.

Če je strup za ljudi, še ni strup za živali

Živalj in rastline izločajo snovi, ki so včasih hudo strupene. Vendar pa živalski in rastlinski strupi niso vsakemu živemu bitju zmerom škodljivi. Včasih se dogaja, da je kak strup nekaterim živalim za hrano, čeprav e vsi drugim živim bitjem nevaren.

Če stisneš mleček in ti njegov sok pade na golo roko, se ti koža hudo vname. Gosenici metulja, ki mu pravimo mlečkov veščec, pa je ta sok slaščica.

Podobno je z mravljinčjo kislino, ki je izdellek živalskih in rastlinskih snovi. To kislino imata čebela in mravlja, med rastlinami pa kopriva. Človeku kislina le malo škoduje; nekoliko peče na koži, pa je kmalu dobro. Pač pa ta kislina mori žuželke. Zanimivo je, da ta kislina umori celo mravljo samo. Pri poskusih so dognali, da je mravljinčja kislina mravlji smrtna. Več mravelj so dali v stekleno cevko, ki so jo dobro zamašili. Nato so mravlje toliko časa dražili, da so začele izločati kislino. Ko se je te kisline v cevki dovolj nabralo, so bile mravlje mrtve. Zato pa druge živali mravljinčjo kislino čislajo kot slaščico. Znano je, da se medved, ki mu pravimo mravljinčar, preživlja le od mravelj in njihovih jajčec. S prednjima nogama razkoplje mravljišče, da pridejo mravlja iz svojih skrivališč. Nato pa stegne svoj

dolgi jezik med mravlje. Mravlje se vržejo na jezik in se zagrizajo vanj, med tem pa jih požira.

Kukavica najrajši žre ličinke sicer močno strupene gosenice. Nekje živi ptič, ki napolni svojo golšo najrajši z osami, kar bi bilo vsaki drugi živali smrtno nevarno. Metulj smrto glavec neustrašeno vdere v čebelniak in začne čebelam lizati med. Čebele ga pikajo, kar se da, vendar to metulju prav nič ne škoduje.

Če človeka piči škorpion, dobi pičeni človek nevarna vnetja, ohromi, dobi vročino in izgubi celo zavest. Včasih tako pičeni človek dolga leta hira. Če vbrizgneš v krj psu, ki je težak 15 do 20 kilogramov, le en do poldrugi gram škorpionovega strupa, bo pes v 10 urah poginil. Če ta strup daš nežnim metuljem, kakor je na primer lastavičar in mlečkov veščec, so takoj mrtvi. Tudi hroščem strup škoduje in jih umori, toda njihovim ličinkam pa nič ne škoduje. Gosenica sviloprejkje se za tak strup še ne zmeni ne, pač njen metulj takoj pogine.

Pri nas lahko večkrat opazujemo boj med ježem in gadom. Jež je najhujši sovražnik strupenega gada. Kadar se ta dva spopadeta, se gad takoj zakadi v ježa in ga začne pikati. Toda jež se za to ne zmeni. Rano si malo porliže, pa se bori naprej. Ko nazadnje zagrabl

gada za glavo, mu jo z zobni zdrobi in nato gada mirno pohrusta. Ježu tudi prav nič ne škoduje strup španske muhe, ki je za vse druge živali smrten. Jež mirno prenese celo petkrat toliko pruske kisline, kolikor bi je bilo dovolj, da umori mačko.

Zelo nevaren je strup volčje češnje, ki se imenuje atropin. Eden ali dva miligrama tega strupa pa je dovolj, da je človek mrtev. Pač pa mnogo manj škoduje opicam, konjem in oslom, Domači kuncu, morski prašički, podgar-

ne in golobje pa sploh ne občutijo tega strupa. Celo pes bo mirno prenesel cel gram tega strupa.

Za človeka zelo nevaren strup je strilmin, medtem ko ga opice in morski prašički mnogo brez škode prenese. Sok velike trobelike lahko umori odraslega človeka, med tem ko miši, koze, ovce in konji to rastlino brez škode in celo radi uživajo. Zato pa je s peteršiljem narobe. Peteršilj ima človek kaj rad v juhi in mu dobro dene, zato pa je papigam smrten.

Zvezde repatice nam niso nevarne

Zadnje dni se je naši zemlji z vso naglico bližala Peltierjeva repatica, ki je za učence vidna že od 20. julija, a mi smo jo s prostim očesom lahko videli 4. t. m. Po vsem svetu so jo učenjaki z vso pozornostjo pričakovali pri svojih daljnogledih. Francoski zvezdoslovci so jo že večkrat fotografirali. Na teh fotografijah sicer še ne vidimo njenega repa, pač pa je kazala meglica za njo, da se mora razviti rep.

Rep repatic je bil že večkrat predmet različnih bojazni. Junija 1. 1927. se je naši zemlji bližala repatica, katero pozna znanstveni svet pod imenom Pons Winnecke. Kakor zdaj so tudi tedaj ljudje izražali bojazen, češ kaj bo, če zadenejo ob našo ubogo zemljo strupeni plini iz repaticinega repa. Seveda pa tak strah ni upravičen.

S pomočjo posebnih priprav so učenjaki že v naprej dognali, kakšne so sestavine Peltierjeve repatice in njenega repa. Zato vemo, da ta zvezda med drugim izpariva mnogo zelo strupenega ciana. Toda kljub temu, da je cian eden izmed najstrašnejših plinov, vendar ne bo naša zemlja nikoli v posebni nevarnosti. V času največje bližine 4 t. m. je bila Peltierjeva repatica oddaljena od nas 26 milijonov kilometrov.

Repatice so po svojem sestavu in po svoji poti čisto različne od zvezd premičnic, kakršna je tudi naša zemlja. Repatica je silno meglena zvezda. Njena pot v vesmirju ne predstavlja kroga, temveč podaljšano elipso. Po tej drvi repatica z blazno naglico in prihaja v določenih presledkih spet na isto točko. Znamenita Halleyeva repatica se vrača k nam vsakih 76 let, vendar ne čisto točno, ker na njeno pot vplivajo pretresi in

zamude, ki jih povzročata bližina premičnic, mimo katerih repatica potuje.

Pri repatici v glavnem razločujemo tri dele: jedro in lase, ki skupaj sestavljajo glavo repaticine in rep. Jedro vsebuje najbolj zgoščeno in najbolj blestečo se tvarino repaticine. O tem ne vemo še ničesar. Ne vemo, ali je vesbina jedra podobna vsebini naše zemlje ali ne.

Malo večje je naše znanje o tem, kakšen je dolgi svetli pajčolan, ki se vleče za zvezdo. Rep leži zmeraj v smeri proti soncu. Vidi se, kakor bi zvezda pihala iz sebe vročo paro in jo metala za seboj.

Raziskovanja učenjakov v zvezdarnah so ugotovila, da so repi teh zvezd sestavljeni v glavnem iz ogljikovokslih plinov. Ti plini pa so silno razredčeni. Zato ne pomeni za našo zemljo nobene nevarnosti, če se sreča z repatico v taki bližini, da bi se lahko izvršili kakšni pretresi. Ni še tako dolgo, komaj tri leta, kar smo se po vsej verjetnosti zaleteli v odlomke Giacolinijeve repatice, ki je tedaj že razpadala. To trčenje ni bilo prav nič neprijetno, nasprotno, opazovali smo naravnost prekrasen dež padajočih zvezd.

Lahko bi kdo ugovarjal, da bi srečanje s strupenimi plini, s katerimi bi repatica oplazila zemljo, lahko uničil ves človeški rod, če bi ti plini vdrli v zemsko ozračje. To je res. Cian je, kakor smo že omenili, silen strup, toda repatice imajo tega strupa tako neznatne množine, da se ljudem ni treba ničesar bati. Zastrupljenje, ki bi sledilo trčenju zemlje v repatico, bi bilo zaradi tega dosti neznatnejše, kakor so zastrupljenja z alkoholom, nikotinom in drugimistrupi, ki jih uživamo vsak dan.

× **Abesinski cesar pojde v Brazilijo.** Bivša abesinska cesarica Makonen, ki se še vedno mudi v Palestini, se zdaj pripravlja na pot v Anglijo, kjer se bo pridružila cesarju Haileju Selasiju, ki se pripravlja na to, da za vedno zapusti angleško ozemlje. Cesar je silno ogorčen zaradi postopanja angleške vlade. Sklenil je, da se bo naselil v Braziliji. Brazilska vlada mu je že dala posebno dovoljenje za bivanje na njenem ozemlju.

× **Uspešna presaditev roženice iz mrtvih oči v slepevo oko.** Švicarski listi poročajo o presenetljivi operaciji profesorja Franceschettija, vodje ženevske vseučiliške očne klinike, ki je vrnil nekemu slepcu vid s tem, da mu je presadil v oči roženico iz oči dveh mrtvecev. Bolnik je bil že od svojega 18. leta čisto slep. Imel je bolno roženico, vsi drugi očesni deli pa so mu bili zdravi. Profesor Franceschetti se je odločil, da mu bolno roženico nadomesti z zdravo. Seveda ni živega človeka, ki bi se odločil žrtvovati lastne oči zato, da bi izpregledal drug človek. Zato se je moral Franceschetti zateči k mrtvecem. Po naključju je tistega dne, ko je slepec prišel v njegovo kliniko, umrla neka mladenka za otekline v možganih. Profesor je iz njenih mrtvih oči izrezal kos roženice in jo presadil v oko svojega bolnika. Drzna operacija je uspela, roženica mrtvega dekleta se je prirasla v slepevo oko. Čez nekoliko tednov je bil mož pripravljen na novo operacijo te vrste. Zdaj mu je Franceschetti presadil v drugo oko roženico iz očesa neke 29letne ženske, ki je tisti dan umr-

la za vnetjem trebušne mreže. Zdaj vidi bivši slepec čisto v redu. Zanimiva je trditve profesorja Franceschettija, da se roženica iz ženskih oči bolje prirasa v moške oči, kakor če izvira iz oči moškega. Nasprotno se tudi v ženskih oči bolje vrse moška roženica. Paziti je treba na to, da se presadi roženica iz levega očesa v desno in narobe.

× **Abesinska vojna je stala Italijo 18 milijard lir (56 milijard dinarjev).** Nemški zavod za raziskovanje tržnega položaja je priobčil zanimiv spis o gospodarskem stanju Italije. Zanimiv je ta spis zlasti zaradi tega, ker odkriva, kakšne stroške je imela Italija z abesinsko vojno. Če se sklepa po izredno dovoljenih posojilih do začetka julija 1. 1936., so znašali stroški za abesinsko vojno okroglo 14 milijard. Kot posredni vojni stroški pridejo še dve milijardi za obrambne ukrepe proti sankcijam in blizu dve milijardi proračunskega primanklaja (brez vojnih stroškov, v preteklem proračunskem letu). Glede poravnana izdatkov je znano le malo podrobnosti. Največji del je bil poravnani z posojili ali z drugačno zadolžitvijo. Novi davki, ki so bili uvedeni v zadnjih mesecih (predvsem razni trošarinski davki), so kot denarni viri priskrbeli le v neznatni meri v pomoč.

× **Letalec, ki je prvi preletel Rokavski preliv, je umrl.** V Parizu je umrl v soboto slavni francoski letalec in učenjak na področju tehnične izpopolnitve letalstva Louis Bleriot, star 64 let. Zadel ga je srčna kap. Pokojni Bleriot se je rodil leta 1872. v Cambraiu. Po

tehničnih študijah se je lotil konstrukcije avtomobilov in pridobil si je z izumom motorne svetilke lepo proženje. Pozneje se je posvetil letalstvu. Največji uspeh in obenem največjo slavo je pa dosegel 25. julija 1. 1909., ko se mu je posrečil prvi prekomorski polet, ki ga je pred njim zaman poizkušal Latham. V 27 minutah je Bleriot preletel Rokavski preliv iz Calaisa v Dover in se spustil na tla med skalovjem na angleški obali.

× **Kitajsko prebivalstvo umira za kužnimi boleznimi.** Kitajski znanstvenik Ciao Ci Ming, profesor na vseučilišču v Nankingu, je izračunal, da so zahtevale kužne bolezni, poplave in lakota v teku zadnjih 60 let na Kitajskem nad 400 milijonov žrtev. A kljub temu je dežela slej ko prej preobljudena. Kitajci so kmetovalci; nad 400 milijonov kmetov se stiska na 114 milijonih kvadratnih kilometrov pola, tako da pride na posameznika do 300 kvadratnih metrov sveta. Rusija, kjer se podvoji število prebivalcev v teku vsakih 27 let, je na prvem mestu med državami. Kitajska stoji takoj za Rusijo, in sicer se njeno prebivalstvo podvoji v 60 letih. Na Angleškem, na primer se podvoji ljudstvo šele v 142 letih.

× **Največja stanovanjska hiša v Evropi.** V Londonu ob Temzi gradijo največjo stanovanjsko hišo v Evropi. Štela bo 1250 stanovanj po 3 do 5 sob. Stanovalci bodo kuhali z elektriko, zato hiša ne bo imela dimnikov. Zidovi bodo popolnoma neprodorni za glasove. Nobena stranka ne bo motila sosedov, če bo poslušala radio. Razen udobnega pohištva, električnih štedilnikov in hladilnikov, električnih ur so strankam na razpolago hišna telefonska postaja, na katero so priključena vsa stanovanja, veliko kopališče, prostori za tenis, park, garaža s potrebnimi delavnicami in telovadna dvorana. Najemnina ni večja od one, ki se plača za stanovanja iste velikosti v dosedanjih londonskih hišah.

× **Pajčevina je trdnjša od jekla.** Med najtrdnjše naravne izdelke spada pajčevina. Tehniki doslej še ni uspelo sestaviti enakovredne snovi. Profesor Inglis iz Cambridgea je dokazal, da je pajčevina trdnjša od najmočnejše jeklene žice. Najfinejša jekla za klavirske strune vzdrži 380 kg, enako debela nit iz pajčevine pa bi prenesla breme 900 kilogramov.

POPOTNIKOVA TORBA

Nočni roparski napad na samotno gostilno

St. Ilj v Slovenskih goricah, avgusta

Ko je rejenka gostilničarke Drozgove v Jelenčah pri St. Ilju nedavno zvečer že zaprla gostilniške prostore in nameravala iti k počitku, je potrkala na gostilniška vrata družba mlajših moških in zahtevala vino. Rejenka je zaklajala neznanecem, da je gostilno že pospravila. Toda fantje s tem pojasnilom niso bili zadovoljni in so začeli kar streljati. Rejenka se je ustrašila in vzela litrsko steklenico, da bi šla v klet po vino. Toda ko je odprla kletna vrata, so začeli fantje razbijati po zaklenjenih hišnih vratih in jih naposled razbili. Nato so vdrli v gostilniške prostore. Rejenka, ki se je bila skrila za kletnimi vrati, je uporabila priliko, da je zbežala v bližnji gozd.

Fantje so med tem vdrli v sobo, kjer je ležala nad 80 let stara gostilničarka Drozgova in zahtevali od nje denarja. Starka je dejala, da nima ničesar. Mladi tolovaji so nato prebrskali vse omare in vse koticke v hiši, toda našli niso ničesar. Naposled so razbili omaro v gostilniški sobi in iz nje odnesli za okoli 600 dinarjev cigaret in tobaka in nekaj drobiža. S tem plenom so izginili spet v temno noč.

Orožniki, ki so bili še isto noč obveščeni o drznem roparskem napadu, so takoj začeli zasledovanje. Ker so neznanci govorili hrvatski jezik, domnevajo, da gre morda za kako cigansko tolpo.

ALEKSANDER LICAN:

SPOMINI IZ SIBIRIJE

(Iz dnevnika slovenskega vojaka in ujetnika v svetovni vojni)

Tifonov je bil izvrsten pevec in si je kmalu dobil službo v vladivostoškem orfeju, jaz sem pa še ves mesec lemuharil po mestu. Nič me ni več veselilo. Lotevati se me je začelo domotožje. Vedno sem tuhtal, ali naj jo pobrišem čez Sibirijo ali po morju domov. Bile so pa to le želje, ker Sibirija je bila vsa v ognju, po morju pa ni odhajal noben parnik v našo smer. Vdati sem se pač moral v usodo in čakati.

Zamišljen sem posedal na griču, ki gospoduje nad Vladivostokom. Daleč naokrog je bil krasen razgled. Na vrhu hriba je bil velik kamen in v njem vsekana imena vseh glavnih mest sveta s puščicami, ki so kazale smer, kjer stoji kako mesto. Tu sem posedal s svojo trupko (pipo), natlačeno s pravo rusko mahorko, pušil in sanjal o svoji lepi domovini, o svoji družini, ki je morda ne bom videl nikoli več.

Mrzli sibirski veter je začel oznanjevati zimo. Pohajanja po ulicah sem bil že do grla sit. Odpravil sem se spet v Sibirijo. Po utrudljivem potovanju sem dospel do postaje Tajge v sredi nepreglednih sibirskih gozdov, ki se razprostirajo na tisoče kilometrov v daljavo in v katerih sredino še ni stopila človeška noga. Spoznal sem se s človekom, ki mi je zatrjeval, da se dobe pri Burjatih prav po ceni živalske kože. V čajarni, kjer sva prespala noč, sem zvedel, da je to burjatski poštni sel in popolnoma zanesljiv človek.

Odpejala sva se drugo jutro in po tridnevni vožnji na sanah dospela v prvo naselbino Burjatov. Za prav smešno ceno sem pokupil, kar mi je prišlo pod roke kune, vidre, bobre in nekaj kož črnoburjih lisic, ki so v Vladivostoku dosegle ceno dvesto dolarjev. Čez teden dni sem sklenil, da se vrnem. Ker so v Mandžuriji Tunguzi spet napadali razne vlake in razkopavali progo, sem se moraj voziti po amurski progi, ki pa je bila znatno daljša. A tu sem imel še večjo smolo.

Partizani in vojaštvo so namreč izvabili v zasedo celo divizijo Japoncev, ki so bili zasedli vse važne postojanke do Zabajkala. Prihiti je velikanski mraz (45°), visok sneg je oviral vojaško gibanje. Rusi so se navidezno umikali, vsa divizija Japoncev pa je baje zmrznila. Kmalu so izvele tudi v Tokiu o groznem porazu in ženske so se v razburjenju in žalosti za svojimi možmi metale pod vojaške vlake. Japonska generaliteta je sklenila, da za vsako ceno obdrži v svoji oblasti železniški prog Čita—Nikolajevsk in Habarovsk—Vladivostok.

Potovanje je zaradi neprestanih bojov postalo še bolj nevarno kakor kdaj prej, zato sem pustil svojo prtljago v Krasnovaj. Sam sem se pa odpravil čez Mandžurijo v Harbin. A tudi tu je bila prog pri postaji Pogranična zaradi bojov pretrgana. Torej ob progah proti Vladivostoku zaprti! Poizkušal sem priti v Mukden. Od meje naprej vozijo le majhne lokomotive z lahkim vozovi. Ves vlak se mi je zdel ko igračka v primeri z velikimi palmanovimi vozovi in kolosalnimi ruskimi lokomotivami. Na vsaki večji postaji smo stali nekaj ur in vožnja je trajala celo večnost. Vpije in kriči pa tu vse vprek. Tu je res Bog narodom jezike zmešal. Pri odhodu vsakega vlaka je huše kakor v dunajskem pratra. Ljudje se prerivajo kričijo, lokomotiva piska in zvonji, sprevovalniki vpijejo.

V vlaklu so se vozili Kitajci, Japonci, Korejci, Američani, Angleži, Mongolci, Rusi in Bog si ga vedi kateri narodi še. Proti Mukdenu je postajal vlak tako prenatrpan, da so morali potniki stati na pragovih vagonov. Kontrola v vlakih pa je bila v taki gneči sploh nemogoča.

V Mukden smo dospeli okrog polnoči. Postaja je velika, moderna stavba, krasno razsvetljena. Vsa mogoča vozila čakajo tuje.

vse kriči in te vabi v vseh jezikih svete. Od dolge vožnje sem bil pa tako zdelan, da sem si poiskal prvi boljši hotel ter zlezal v posteljo.

Zjutraj je prišla prijazna sobarica, odprla zastore, me prijazno pozdravila in hotela odnesti moj kovčeg. Prijel sem jo za roko, češ: »Nihan, no, hanaski-nasen!« (Ne govorim japonski!)

Ko sem začel z njo govoriti v ruskem jeziku, mi je rekla, da hoče vzeti moj kovčeg zato, da mi za 50 sen na dan vse perilo očisti, opere in pošije in spravi v red. Govorila je prav dobro ruski.

Sklepal sem, da mora biti vohunka japonskega generalštaba. To pa radi tega, ker sem nalašč pustil svoje dokumente lepo izravane na mizi in odšel v mesto. Po vrnitvi sem našel vse na svojem mestu, le dokument, izdan od francoskega konzulata v Vladivostoku, je bil napačno zavrnan in mala črna pičica na papirju je pričala, da je bil dokument prepisan. Po mestu si lahko srečal vse polno japonskih delavcev, ki so za vsako ceno opravljali najrazličnejša dela. Bili so pa to po večini preoblečeni japonski oficirji, ki so pod to pretvezo prav pridno vohunili. Do Jehola jih je bila polna Mandžurija.

V Mukdenu sem imel smolo. V gostilni sem obešal površnik, tedaj se mi je po nesreči zapeljal v prst rjav žebelj. Takoj drugi dan sem imel prst ves zatečen, a skelela me je vsa roka. Napolnil sem se v bolnišnico in svetovali so mi, naj ostanem. V ambulatoriju je bilo več zdravnikov in dva sta med seboj govorila po nemško. Ko sem prišel na vrsto sem pozdravil:

»Guten Morgen.«

»Was fehlt Ihnen?« me je vprašal zdravnik.

»Blutvergiftung!«

Zelo nevarna reč. No, storili bomo vse, kar je v naši moči.«

Povedal mi je, da je študiral v Münchenu, a njegov tovariš na Dunaju. Roko so mi vso razrezali in mi drugi dan po pregledu izjavili, da bodo prisiljeni roko odrezati, ako se v teku 24 ur stanje ne izboljša.

Vso Rusijo sem prepotoval, vso Sibirijo in Mongolijo in vedno bil v smrtni nevarnosti. Prestal sem dovolj gladi in mraza, krog'e so švigale mimo mene in vedno sem se srečal no izmazah. Tu pa naj zaradi rjavega žebeljčka, pustim življenje ali roko. Ves dan in vso noč sem premišljal, kaj bom počel z eno roko sam v daljni tujini. Nisem se mogel umiriti; noč se mi zdelo cela večnost.

Zjutraj po končanem pregledu mi je rekel zdravnik:

»Roka je danes znatno boljša; upajmo, da v 14 dneh popolnoma okrevate.«

Lahko si mislite, da sem bil v tistem trenutku najsrečnejši človek na svetu. Zdravljenje je hitro napredovalo. Ves dan sem se izprehajal po obsežnem vrtu bolnišnice. Na drugi strani vrta je bila bolnišnica za brezplačne bolnike. V njej so zdravili samo kitajski zdravniki. Baje so se godile v njej v nebo vpijoče krivice. Bolniki so kar v trumah umirali. Nezadostna hrana, pomanjkanje zdravil, malomarnost zdravnikov so bili vzroki, ki tolikšne umrljivosti. Ko je bil napovedan pregled višjih oblastev, so resne bolnike poskrili v neke temne prostore, razne kučije so pa za plačilo poj dolarja spravili v postelje.

Bil sem že skoro popolnoma zdrav, ko sem se v bolnišnici seznanil s trgovcem iz dolnega Hankoua. Prišel je v Mandžurijo nakupovat ječmen, a huda malarija ga je prisilila, da je poiskal zdravlja v bolnišnici. Tržil je tudi s Sibirijo in precej dobro znal rusčino. Pripovedoval mi je, kako je bilo v Hankou prve dni po prihodu komunistov v mesto in okolico. Popolnoma nage ženske so z rdečo

zastavo v rokah hodile po mestu in vpile:

»Me smo proste . . . «

Ker se njegova bolezen ni hotela obrniti na bolje, sem po odhodu iz bolnišnice na njegov račun kupoval ječmen in fižolico sojo. Vsa kupčija se opraviča preko mešetarjev, ki govore prav dobro več jezikov. Trгоvec mi je sčasoma zaupal tudi velike vsote in sem delal vso sezono za njegov račun. Ko je pa odhajal, sem bil tudi s plačo, ki sem jo dobil, popolnoma zadovoljen.

Na Vladivostok sem čisto pozabil. Tu pa tam sem pisal Simonettiju, ki me je v vsakem odgovoru karal:

»Poglej, vsaka koža srebrne in modre lisiče stane okrog dve sto dolarjev in za vsak dolar dobiš danes 24 lir. Ti pa delaš tam za nekaj dolarjev na dan.«

Moj prijatelj je imel prav, a gotovo je pozabil vse nevarnosti pragozdov.

Predeu sem odpotoval, sem se hotel v Mukdenu do dobra odpočiti. Z denarjem se je dalo tu prav dobro živeti. Zabavnih lokalov ni manjkalo, nekaj boljših hotelov je bilo v nemških rokah, na vsakem vogalu pa banka, kar je bilo znamenje, da je mnogo prometa.

Čez dobra dva meseca sem se vendar spet odpravil v Vladivostok, in sicer čez Harbin, Pograničnajo in Nikolajevsk. Tu je postalo življenje še vse bolj živahno. Mednarodnega vojaštva je bilo čedalje več. Zabavni lokali so bili zvečer nabito polni. Gostilničarji in trgovci so vidno bogateli. Zidali so krasne palače in avtomobilski promet je v glavnih ulicah neprimerno narasel. Videti je bilo na ulicah krasne ženske toalete in sploh ni prav nič kazalo, da v isti državi divja krvava vira.

Gabilo se mi je, ko sem videl to razuzdano življenje, in sklenil sem, da pojdem še enkrat, in sicer zadnjič, v Sibirijo. Preskrbel sem si vse potrebno in odinil do Habarovska; tam sem ostal nekaj dni, da sem se popolnoma orientiral in poizvedel o varnosti nadaljnje poti. Nato sem krenil proti Krasnovaju, kjer sem imel spravljene svoje kože. Našel sem vse v najlepšem redu. Iz Vladivostoka sem privlekel s seboj dva polna kovčega razne galanterije in drobnarije, da bi laže delal kupčijo. Najel sem dva Jakuta in Poljaka Vasilija Drzenžuskega. Dogovorili smo se, da me bodo spremljali proti Jakutsku.

Nabavili smo si potrebne sanke, konje, obleko, obuvalo, kožuhe in puške s strelivom. Pritiskal je suh sibirski mraz, toplomer je kazal 30° pod ničlo. S potrebnim živežem dobro preskrbljeni smo se napotili na daljno pot. Kdor še ni bil v teh severnih krajih ne bo verjel, koliko mraza prestaneta človek in živina. Čim globlje smo se pomikali, tem hušji je bil mraz. Najrajši bi se bil vrnil, a Jakuta sta se mi smejala. Prisilila sta me da sem si vse telo namazal z gosjo mastjo in res nisem več čutil toliko mraza. V dveh dneh smo prišli do reke Olečne in po zamrzli strugi nadaljevali pot proti Jakutsku. Spali smo navadno v kakih duplini ob bregu reke.

Vsako noč je moral eden izmed nas stražiti delno zaradi volkov in pa zato, da je krajem čistil nosnice, da se zaradi nabranega ledu niso zadušili. Najmanj zanesljiv je bil Vasilij. Neko noč, ko je on stražil, so začeli konji tako močno biti okrog sebe, da smo se vsi prebudili razen Vasilija, ki je trdno smrčal, zavil v svojem kožuhu. Jakuta sta spoznala po vedenju konj, da imamo v bližini volkove. Zažgali smo veliko smolnato plamenico, pripravili puške in čakali. Iz daljave so se pokazale čudne lučke, ki so se nam hitro približevale. Prvič v svojem življenju sem videl celo točno izstradanega volka. Približali so se nam in nas obkolili. Jakuta sta ukazala streljati. Kmalu se je valjalo kakih osem volkov v svoji krvi po snegu, ostali so pa zbežali v bližne gozdove. Vsi smo se hudovali nad Poljakom. On pa je molčal, le nekak zopern duh je prihajal iz njegovih hlač.

(Dalje)

Za smeh in kratek čas

POČAKAJ Z OBLJUBAMI

Dva ...ornarja s potopljenega parnika se oprijemljeta na morju debelega tramu. V silnem strahu začne prvi molčiti: »Ljubi Bog, prekršil sem tvoje zapovedi, toda če se rešim ti o'ubliam...«

Pa se oglasi drugi: »Počakaj malo z obljubami, če se ne motim, vidim suho zemljo.«

NEVERJETNO

K hudo bolnemu možu je prišel zdravnik. Zena je sedela blizu bolniške postelje.

»Draga moja ženica, ti si angel dobrote, ti si moj neprecenljivi zaklad...« je govoril bolnik.

»Kako dolgo se mu pa že blede tako?« je vprašal zdravnik bolnikovo ženo.

PERPETUUM MOBILE

Novopečeni šofer se pelje s svojim prijateljem na prvo vožnjo. Sredi vožnje začne kričati: »Iznašel sem perpetuum mobile!«

Prijatelj: »Kako je to mogoče?«

Šofer: »Ne morem več avtomobila ustaviti!«

PREVIDNOST

Gost pride v kavarno, odloži suknjo in pripne nanjo listek: Pozor, suknja je last kužno bolnega človeka.

Kmalu se vrne k obešalniku, kjer pa najde samo listek in na njem pripisano: »Odneseš sem suknjo v razkuževalnico.«

ZALOSTNI DEDICI

A: »Kako gre stricu?«

B: »Nobenega upanja ni več! Zdravnik je pravkar rekel, da bo kmalu zdrav!«

KAVA

»Voda, ki sem jo danes rabil pri britju, je bila nekoliko prevročila!« se je jezil podnajemnik.

»Kaj, voda za britje?« je ogorčeno odvrnila gospodinja, »to je bila vendar kava.«

VZROK

Gospodinja novi služkinji: »Vi ste pa že mnogokrat menjali službo, kakor vidim iz knjižice.«

Urška: »Temu pa jaz nisem kriva. Moj ženin je nameščen pri nekem potovalnem cirku.«

UJEL GA JE

V šoli vpraša učitelj malega Gašperčka: »Koliko je polovica od pet?«

Malj Gašperček pošepče svojemu součencu: »Vidiš, kako me je ujel. Če mu rečem dva, bo pre malo, če mu rečem tri, bo pa preveč.«

UJEL SE JE

Sodnik (obtožencu, ki je bil osumljen, da je ukradel uro): »Ali se čutite krivega?«

Obtoženec: »Ne, gospod sodnik.«

Sodnik: »Ste bili že kdaj kaznovani?«

Obtoženec: »Ne, še nikoli, gospod sodnik, prvič sem kradel.«

DOBLJENA STAVA

Stric: »Kje je pa tvoj bratec Jožko?«

Mihec: »V postelji. Padel je skozi okno.«

Stric: »Kako to?«

Mihec: »No, izkušali smo se, kdo se bo najdalje sklonil skozi okno, in Jožko je dobil.«

PRI VOJAKIH

Poročnik vojaku: »Kako se obvaruješ okuženj s pitno vodo?«

Vojak: »Najprej jo skuham.«

Poročnik: »Dobro, kaj pa potem?«

Vojak: »Potem jo precedim.«

Poročnik: »In kaj potem?«

Vojak: »Potem se pa napijem piva.«

DOBRO JE PAZILA

Mati naroči hčerki, naj pazi na svileno obleko, ki jo je obesila sušit k železni peči. Čez nekaj časa zakliče hčerka iz sosedne sobe:

»Mamica, ali naj obleko obrnem? Po eni strani je že rjava.«

RADIO LJUBLJANA

od 9. do 16. avgusta

Nedelja, 9. avgusta: 8.00: Cimermanov trio (Ivan Cimerman—harmonika, Oton Farnik—violina, Ivan Bajde—kitara). 8.45: Čas, poročila, spored. 9.00: Maurice Ravel: Valček (polšče). 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. G. Rant). 10.00: Koncert pevskega zbora »Savce«. 10.45: Reproduciran citraški koncert. 11.15: Operni spevi in odlomki (pel bo Marjan Rus s spremljevanjem radijskega orkestra). 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.20: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). 17.00: O poskusih z oljnatimi rastlinami in njihov pomen za Slovenijo (inž. Mikuš Franc). 17.20: Notranjski trio igra lahko glasbo. 18.10: Gabriel Faure: Balada za klavir in orkester (plošče). 18.30: Otroška ura: Kotičkov striček kramlja. 19.00: Čas, vreme poročila spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Plošče. 20.30: Pevski koncert Marčeca Stjepana, vmes bo igral radijski orkester. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Prenos iz Parkhotela na Bledu (piesna glasba).

Ponedeljek, 10. avgusta: 12.00: Beethoven: Kreutzerjeva sonata v A-duru (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas spored, obvestila. 13.15: Radijski orkester. 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Udovičeva in Lovšetova pojeta (plošče). 20.10: Zdravniška ura: Zdravje in šport (dr. Ivo Pirc). 20.30: Klavirski koncert Marte Oster-Valjavec vmes samospeli Vide Valjalove. 22.00: Čas, vreme poročila, spored 22.15: Prenos iz Berlina: Poročilo o poteku olimpijskih tekmovalj (Ciril Soukal). 22.30: Radijski orkester.

Torek, 11. avgusta: 12.00: Odmevi iz ruskih poljan (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Koncertni plesi (plošče). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Prenos iz Salzburga (Hugo Wolf: Corregidor, opera). 20.05: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila (v odmoru). 21.00: Glasbeno predavanje (v odmoru). 21.35: Pesmi za ples (plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Harmoniko bo igral Stanko Avgust.

Sreda, 12. avgusta: 12.00: Slovenska narodna in um. pesem (pl.). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Mladinska ura: Borba za vrhunec sveta (dr. Valter Bohinec). 20.10: Otroci otrokom — pesmice in recitacije. 20.30: Pevski koncert Majde Lovšetove s spremljevanjem radijskega orkestra, vmes bo igral radijski orkester. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Prenos iz Parkhotela na Bledu (pisna glasba).

Četrtek, 13. avgusta: 12.00: Havajske kitare (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Za naše malčke (radijski orkester). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vrem, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Fjodor Šaljapin poje (plošče). 20.10: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 20.30: Prenos iz Beograda: Sinfonični koncert orkestra kraljeve garde. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Lahka glasba (radijski orkester).

Petek, 14. avgusta: 12.00: Plošča zaploščo — pisana zmes. 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo — pisana zmes. 14.00: Vreme, borza. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). 18.40: Ženska ura: Gobe kot rastlinsko ali gozdno meso (Marinka Ratajeva). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zvoki z našga juga (plošče). 20.10: Zunanji politični pregled (dr. Alojz Kuhar). 20.30: Pojdite z nami na Šmarno goro! 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Prenos iz Berlina: Poročilo o poteku olimpijskih tekmovalj (Ciril Soukal). 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 15. avgusta: 9.00: Zvonovi pojo. 9.10: Čas, poročila spored. 9.20: Pesmi o Mariji (plošče). 9.45: Verski govor (Valerian Učak). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 13.00: Čas vreme, spored, obvestila. 13.20: Plošče po željah. 17.00: Kmetijsko predavanje: Nalezljive in najbolj pogoste bolezni pri perutnini (dr. Leon Kocijan). 17.20: Prenos z Bellewteja (koncert vojaške godbe). 18.30: Otroška ura: Striček Matiček govori in poje. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Courteline: Neizprosní stražnik, šala (izvajali bodo člani ljubljanskega gledališča). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Čas, poročila, spored. 22.20: Plesna glasba (radijski orkester).

RESNICA JE

»Narava vse izravna.« je razlagal poslušalcem predavatelj. »Če eno oko opeša, postane drugo toliko bistrovidnejše. Če boste na eno uho oglušili, boste toliko bolje slišali na drugo.«

»Čisto pravilno.« je pritrdil neki poslušalec, »tudi sam sem že opazil, da je pri človeku, ki ima eno nogo kratko, druga daljša.«

MALI OGLASI

IŠČEM TRGOVCE,

ki bi nakupovali ržene rožičke (kruhove očetke, kakor jih ponekod imenujejo). Zdaj se lahko pobirajo pri mlačvi rži spodaj pri mlitnicah. Ivan Sagadin, Maribor. Gregorčičeva ulica 26. pritličje, pri Karničniku.

STAREJŠA ŽENSKA,

katera bi imela kakšno posest ali denar, se sprejme v dosmrtno oskrbo k mali družini. Ponudbe na podr. »Domovine« v Mariboru pod »Začudoljnost«.

PRVOVRSTNI SAMSKI MLINAR

se sprejme takoj. Nasloviti na upravništvo »Domovine«.

Lahka LETNA OBLAČILA buret, kasha, lister l.t.d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri
PRESKARJU, SV. PETRA C. 14.

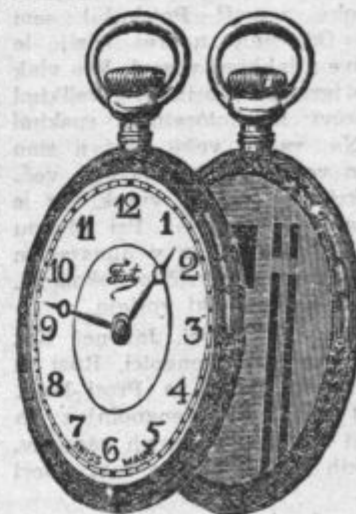
Predčasna oslabeledost

Znanstveno je ugotovljeno, da regulira »KALEFLUID« delovanje vseh žlez, krepi ves organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno detajlna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković.

»KALEFLUID« se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Reg. S. br. 10007/38

NOVOST! Samo Din 49.50!

št. 62.300. Avker-ura. Pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromirski okvir. 8 letna garancija.
Din 49.50

št. 62.301. Ura s osvetljenim kazilom in številnic.
(Radum) Din 59.50

Zahtevajte cenik ali ga vam pošljemo brezplačno in poštne preplate.

H. SUTNER LJUBLJANA 6

Lastna protokollirana tovarna ur v Švic.